

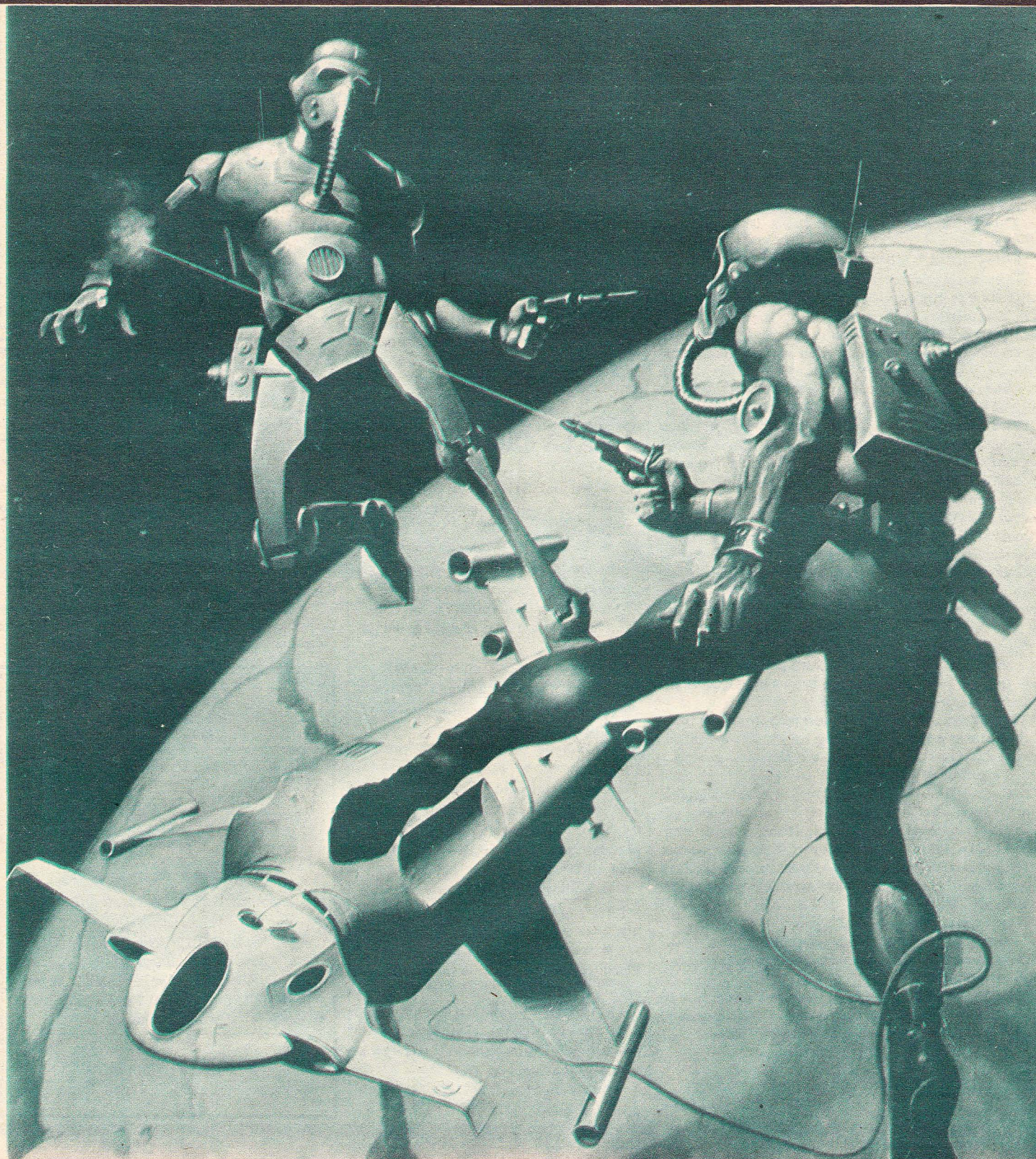
JURNALUL[®]

Săptămînal de science-fiction ■ 16 pagini ■ 75 lei

Nr.45

Premiul Convenției Naționale de S.F.

SF

Quo vadis?

JSF, un imperiu într-o republică

Cu ocazia PloCon-ului, 22-24 oct. la Ploiești, (denumire oarecum extravagantă a RomCon-ului, dar oricum puțin conțenează genericul sub care are loc Convenția Națională de Science-Fiction, ci abordarea problemelor fandomului românesc) Jurnalului SF i-a fost decernat premiul pentru Cea mai bună revistă sf pe anul 1993. Premiul care ar fi trebuit să confirme importanța și valoarea textelor publicate de noi într-un an, precum și rolul, cred eu, major, pe care JSF îl are în cadrul fandomului ca publicație inedită în România și în lume. Ar fi trebuit să confirme spun, fiindcă modul în care a fost prezentat - amintim numai opinia domnului Ștefan Ghidoveanu - revistă de debutanți, scrisă cu picioarele - precum și modul în care a decurs votarea ne face să regretăm acceptarea titlaturii mai sus amintite. Trebuie subliniat faptul că din cei peste 250 de invitați, doar 120 au rămas până la închiderea oficială, iar dintre aceștia doar 59 au votat.

Din gafele Convenției:

- inexistența unui program alternativ ceea ce a condus la discuții libere pe coridor sau baruri

- nerespectarea programului existent (în primul rând din vina organizatorilor care nu au știut să se impună și în al doilea rând datorită invitaților speciali care au acaparat bucățele din Convenție, și au generat haos)

- concluzia eronată a celor din „noul val” (Răzvan Haritonovici, Ovidiu Bufnilă, Ovidiu Petcu, Alexandru Ungureanu) că cei din „noul, noul val” (Dănuț Ivănescu, Petrică Sirbu, Ionuț Bănuță, Mihai Hăulică) le neagă valoarea operelor și ar urmări înlăturarea lor din peisajul fandomului precum și concluzia greșită a „noului, noului val” că singura salvare pentru sf-ul românesc este abordarea cyberpunk-ului. Facem aici precizarea că JSF nu este numai o promotoare a acestui gen, ci este o revistă de cultură science-fiction și urmărește prezentarea tuturor curentelor și orientărilor din sf, deși nu are de gând să facă istorie literară). 2. Nu cred că vreunul din cei din „noul val” a venit cu vreo propunere în legătură cu îmbunătățirea conținutului revistei sau cu vreo rubrică și a fost refuzat cu atât mai puțin cu un număr special. 3. Toți redactorii și colaboratorii noștri fac practic muncă voluntară - (200 lei/pag!)

- decernarea premiului de proză scurtă unei nuvele
- „uitarea” premiului de cel mai bun scriitor al anului și a premiului de încurajare

- neacordarea unui spațiu de dezbateri pentru cuROcon 1994
- cazarea și masa gratuite pentru 3-5 membri de cenaclu, ceea ce a dus la permanentizarea premiei fără suport material

- neacordarea de gratuitate presei, nici măcar celor de profil (se pare că și la Timișoara va fi la fel ceea ce va reduce simțitor numărul participanților din rândul presei, al Televiziunii și Radioului. Deoarece nu toate redacțiile acordă atâtea delegații câte manifestări sf sînt, iar fanii ce lucrează în mediile respective nu dispun de suficiente resurse ca să poată participa și să facă propagandă mișcării sf, fiindcă în final acesta este rostul oricărei manifestări).

- lipsa unei conferințe de presă
- Convenția a avut și părțile ei bune și amintim două - reduceri pentru studenți și elevi, precum și participarea lui Norman Spinrad.

Din lipsă de spațiu, închei cu ideea ce s-a vehiculat pe întreaga perioadă a Convenției și anume că vechile structuri organizatorice nu mai corespund actualei dinamici sociale.

PREMIILE CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SCIENCE-FICTION „PLOCON” 1993

Premiul pentru cel mai bun text scurt românesc : Adrian PREDĂ - IOSIF
Premiul pentru cel mai bun roman românesc : Ovidiu BUFNILĂ - JAZZONIA
Premiul pentru cel mai bun text scurt străin : Walther Jon WILLIAMS - SARA
LUCREAZĂ CU NEVASTUICA (trad. Mihai Dan PAVELESCU)
Premiul pentru cel mai bun roman străin :
Frank HERBERT - DUNE (trad. Ion Doru BRANA)
Premiul pentru cea mai bună editură : NEMIRA
Premiul pentru cea mai bună revistă : JURNALUL SF
Premiul pentru cel mai bun fanzin : STRING
Premiul pentru cel mai bun artist plastic : Mihai CIOCHIA
Premiul pentru cel mai activ promotor : Dan TĂRĂCILĂ
Premiul pentru cea mai bună emisiune de radio : EXPLORATORII LUMII DE MÂINE
Premiul pentru cea mai bună emisiune de televiziune : ȘTIINȚĂ ȘI IMAGINAȚIE

Poșta redacției

- Nicolae Arion(Tulcea) - Aștept materialele pentru numărul special cu vampiri.

- Bartalis Martin(Timișoara) - Mulțumim pentru materialele trimise, voi încerca să rezolv și cu abonamentul.

- Cojocaru Luminița(Tr. Severin) - Ceva idei ar mai fi, dar caută să le dai și o formă literară.

- Ilarion Calciu(SFera) - Simpatică, dar e prea lungă pentru o pastilă sf și prea scurtă pentru o povestire, ar trebui să te hotărăști.

- Enache Daniel(Str. Mircea cel Bătrîn nr 42, bl 42, et 2, aplo, 1900, Timișoara) caută numerele 26 și 29 din JSF. Am scuzat scrisul mizerabil.

- Adrian Dorobanțu (București) - N-am prea priceput ce-ai scris, încearcă să dactilografiezi sau poate îți scrie altcineva.

- Simion Cristian (Prahova) - Am reținut-o spre publicare, dar aș vrea să mai citesc și altele. (Dactilografiate, da?)

- LA MULȚI ANI ! pentru Lulu și Florin Leodor Dănilă și la mai multe publicări.

- Gheorghe Constantin Cristi(Sibiu) - O surpriză plăcută, vei debuta în curînd.

- Cozea Carmen (SFera) - Grafica a sosit prea tîrziu, îmi pare rău.

- Ciprian Cîmpeanu (Iași) - Sper să fi primit revistele.

IMMMporTTant

- Zilele cenaclului Quasar (Iași) vor avea loc în perioada 19-21 noiembrie ac.

- Zilele Helion (Timișoara) vor avea loc în perioada 26-27 noiembrie ac. Vom reveni cu amănunte privind programul manifestărilor.

- În cadrul Galelor studențești clubul Brain în colaborare cu Casa de cultură a studenților organizează un concurs de proză scurtă sf. Lucrările sînt așteptate pe adresa CP 22 op 14, Brașov, cod 2200, Călin Giurgiu (20 noiembrie).

- Premiul Dan Merișca pe anul 1993 a fost decernat cunoscutului critic Cornel ROBU.

- Concomitent cu PloCon-ul s-a desfășurat și Convenția Națională a ACSF și a fost lansat fanzinul Oxigen, dar despre fanzine într-un număr viitor.

JURNALUL[®] S.F.

Editat de: **INTACT**

Colectivul de redacție:

Adrian BĂNUȚĂ (Redactor șef),

Număr realizat de:

Nicolae ARITON, Ionuț BĂNUȚĂ,

George CEAUȘU, Dănuț IVĂNESCU,

Lucian MERISCA, Mihai Dan PAVELESCU, Mircea

NAIDIN, Dan POPESCU, Paul TATOMIR,

Cristian LĂZĂRESCU

(Redacțion)

Adresa redacției:

Șos. București-Ploiești 25-27; sector 1, București tel.

Prostia adîncurilor

1989 a fost un an în care, din rațiuni obscure, filmele sf au intrat, literalmente, la apă. Ca un făcut, trei realizări își plasau simultan acțiunea în mediul subacvatic, unde bravi oceanografi americani își rezolvau problemele casnice, confruntându-se totodată cu felurite creații uitate de timp sau scăpate din cuvele genetice ale US Navy sau ale extraterestrilor. E vorba de banalul *Leviathan* (George P. Cosmatos), ambițiosul *The Abyss* (James Cameron) și abisulul *Steaua adîncurilor* (*Deepstar Six*, Sean S. Cunningham).

Despre Sean Cunningham, regizor și producător, nu se poate spune prea multe. E unul dintre neștiuții făcători de filme cu foarte mic buget, destinate, alături de popcorn și Cola, consumului nocturn în celebrele drive-in-uri americane. Cunningham e „specialist” în filmul horror, el afirmându-se în 1980 cu *Friday the 13th*, film-cult și care s-a îmbogățit de atunci încoace cu nu mai puțin de opt urmări.

Nouă ani despart cele două filme, timp care pare să fi trecut degeaba pentru Cunningham. Dacă mai vechiul *Friday the 13th*

împrumută masiv din Halloween, bugetul de la *Steaua adîncurilor* îi permite „regizorului” american să dea cu șmanga în stînga și-n dreapta, fără osebite, inclusiv în propria-i ogradă. Dincolo de o incredibilă proliferare a locurilor comune și a clișeele de gen. Sursa primară de „inspirație” pare a fi *Alien*, iar cea secundară așa-zisele *monsters movies* (filme cu monștri), subgen al cinematografului sf american aflat în mare vogă prin anii '50. Abundă incoerența, prostia și absurditatea: creatura atacă luminile (selectiv – pe ce criterii?), apoi se concentrează, fără explicații, asupra oamenilor; e capabilă să distrugă un habitat submarin, dar e oprită de o amărîtă de cameră etanșă; deși trăiește la adîncimi mari, creatura ajunge (cum? cînd? de ce?) la suprafață nevătămată, or animalele marine de profundime explodează cînd sînt scoase afară din apă, din cauza diferenței de presiune; decompresiunea provoacă omului mîncărimi, diferite dureri, paralizii și chiar embolie mortală, dar erupția spectaculoasă de sînge din film există doar în capul lui Cunningham. Astfel, orice pretenție de credibilitate e innăbușită în fașa de fabuloasele aberații scenariste. De la reacțiile personajelor, la tipologia lor, de la conflictele rizibile, la acțiunea liniară, totul, dar absolut totul, în acest film e gratuit și previzibil.

Încununat cu un apoteotic happy-end, *Steaua întunecată* îl arată pe Cunningham sub adevărată sa înfățișare: un meseriaș oarecare, incapabil să-și depășească statutul și cultura de serie B. Că lucrurile stau chiar așa, o demonstrează și scilfositele pretenții sefistice și horror, orgolios afișate. În ciuda bugetului sport și a facilităților de producție *Steaua întunecată* e făcută de mîntuială și total lipsit de stil, invenție sau idee. Conceput prosteste, el rămîne un nociv film de exploatare, genul de peliculă de la care poți ieși liniștit din sală la o țigară, știind precis că monstrul nu-și va face apariția decît peste fix douăzeci de minute.

Carpenter saga – lumină și întuneric

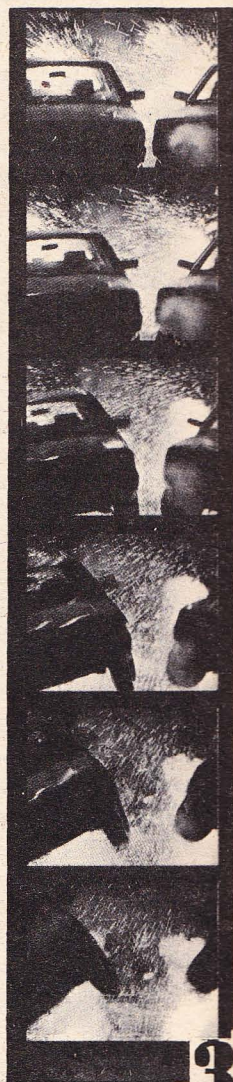
John Carpenter e un regizor versatil. Deși trecînd comod de la thriller (*Assault on Precinct 13*) la biografia muzicală (*Elvis*) sau la filmul de aventuri (*Big Trouble in Little China*), canera sa oscilează periodic între sf (*Dark Star*, *Escape from New York*, *The Thing*, *Starman*, *They Live* sau *Memoria of an Invisible Man*) și horror (*Halloween*, *The For*, *Christine*, *Someone's Watching me* și *Prince of Darkness*).

Întîlnirea lui Carpenter cu publicul românesc s-a produs în 1990 cu *Starman*, o realizare puțin reprezentativă pentru regizorul american. Nici *Prințul întunericului* (1987) nu strălucește în acest sens. De fapt, de la *Halloween* încoace, John Carpenter nu pare a ști ce să facă cu bugetele pe care le are, iar indecizia în cauză se reflectă și în filmele sale. *Prințul întunericului* suferă de același defect. Pe o intrigă horror tradițională (pogorîrea Satanei și dezlănțuirea apocalipsului), Carpenter încearcă o grefă sf, desprinsă din romanul *Timescape* al lui Gregory Benford (mesaje tahionice dintr-un viitor poate alternant, avertizînd asupra învierii lui Ucigă-I Toaca). Operația nu reușește tocmai din cauza lipsei unei opțiuni tranșante; ceea ce-ar fi putut deveni o foarte incitantă premisă sf eșuează, mai ales în partea a doua a filmului, într-o banală colecție de clișee horror, în care se amestecă alandala elemente gotice, zombi și asasini sîngeroși. Aspectele potențial interesante (investigarea științifică, recipientul malefic, mesajele teionice) sînt înecate de senzația supărătoare de deja-vu (asediul bisericii și personajele baricadate amintesc de *Night of the Living Dead*; un computer care așează, indiferent de tastele activate, același mesaj amenințător, trimite la „romanul” lui Jack, descoperit de Wendy în *The Shining*; metamorfozele

oribile și oglinda deschizîndu-se spre alte spații sînt împrumutate din *Evil Dead*). Ar fi inutil să luăm în serios povestea deși e evident că exact asta face Carpenter. Scenariul e, însă, departe de a fi un tot organic • situațiile se înălțuie arbitrar și gratuit • nu rareori, ele sînt neverosimile (v. discuția de pe cîmp sau plecarea în miez de noapte) • personajele rămîn singure numai pentru a fi omorîte • în general, ele se conduc nu după logica proprie, ci după cea a regizorului • relațiile lor sînt schematice și previzibile (v. idila protagoniștilor) • și, de fapt, nu sînt personaje, ci tipuri strict ilustrative, fanteze-standard ale filmului de groază (preotul angoasat, studenții incredului, savantul depășit de evenimente) • momentele-șoc sînt „telefonate” • de fiecare dată le simți venind, fiindcă, o parte din personajele angrenate în acțiune se oprește și așteaptă să fie „servită” • preotul așteaptă întîlnirea de la oglindă, cele două cercetătoare posedate așteaptă să-l atace pe asiaticul refugiat în debara, vagabondul de afară își așteaptă una dintre victime să poarte o conversație cu colegii din biserică • proliferază incoerențele: posedații-zombi se mișcă unii lent, alții rapid, după cum o cere acțiunea; un întreg arsenal electronic e montat și funcțional în biserică, în schimb nu există nici măcar un banal radio-telefon; dacă esența Diavolului e în cuvă, ghici cine vine prin oglindă? • oarecum greu de înghițit ca idee că un recipient care conține Fiara Biblică există de peste două milenii în inima New York-ului și chiar nimic n-a răsuflat în jurul lui • și încă și mai greu că o asemenea influență corupătoare nu e sub pază sfință în vreo fortăreață a creștinătății, bunăoară Vaticanul.

Pe ici pe colo, se mai simte încă mina stilistului Carpenter. Exploatarea imaginativă a ecranului lat (v. înjunghierea din mijlocul cîmpului), fantasticul insinuat prin detalii neliniștitoare (v. lichidul care curge în sus), horror-ul visceral practicat în forță (v. leitmotivul invaziei de insecte), tipologia inspirată (v. vagabondul interpretat de Alice Cooper), atmosfera de teroare surdă la care o contribuție deosebită o are muzica scrisă chiar de Carpenter (ca la aproape toate filmele sale) și, nu în ultimul rînd, fluiditatea narațiunii cinematografice, ne fac să regretăm și mai mult tratarea convențională și superficială a subiectului. Deși lucrează repede și eficient, John Carpenter rămîne încă să-și regăsească economia de mijloace și virtuozitatea povestirii din mai vechiul *Halloween*.

Cristian
LĂZĂRESCU

TIPARUL EXECUTAT LA TIPOGRAFIA

INTACT

Director tehnic:

Eustațiu BĂLAN

Reclamă, publicitate, difuzare:

Titus GUVIR – tel. 3.12.93.65

Tehnoredactare computerizată:

Horațiu Olimpia RĂDULESCU

Corectură:

Cristina VASILE

Montaj offset:

Mariana SEBĂ, Daniel STĂNICĂ

Jurnalul S.F. este înscris

în Catalogul Presei la poziția 2.128

Abonamentele se pot procura de la orice centru RODIPET

Acest săptămîlnal face parte din rețeaua națională a publicațiilor

JURNALUL®

Director:

Dan DIACONESCU

Redactor șef:

Marius TUCĂ

Christian Martin

INEDIT

Numele lui Christian Martin și al fanzinului „Tems têt” nu sînt total necunoscute la noi. „Jurnalul S.F.” și „Salut” au găzduit, în numerele 14, 27 și 36, respectiv 22, notițe ocazionate de publicarea unor autori români sau consemnarea revistelor noastre în Canada în fanzinul sus-numit. Născut în 2 mai 1962, Christian Martin este autorul mai multor povestiri apărute de o parte și de cealaltă a Atlanticului, dar și al cîtorva scenarii de benzi desenate. Totuși, cel mai mult timp îl consacră publicației pe care a înfiat-o și pe care o conduce – „Tems têt”.

*Primul ei număr (din septembrie 1989) este punctul de plecare al unei curbe evolutive ascendente. Am ales din povestirile sale scurte, cîteva mostre prin care sper că va fi cunoscut mai bine. Trebuie să spun că una dintre ele, **Ochii goliți** (*Yeux évidés*), este (încă) inedită în limba franceză. (F.L.D.)*

Ochii goliți

Ochi săi sînt însăși disperarea. Într-un fel, un abis care provoacă amețeli. Un vid cu profunzimi insondabile, pline de disperare, îi apasă sufletul. Iar eu, privitor, violator de intimitate, asist la scenă, împovărat de neputință, iradiat de disperarea ce evadează prin ferestrele sufletului ei.

Doamne, ce rău mi se face! Mi-e grație s-o văd astfel, murind cu fiecare clipă. Stomacul mi se întoarce pe dos la contemplarea rezultatului damnațiunii, al autodistrugerii.

Mă aflu acolo, cu brațele atîrnînd, trist și bătut, fără să știu ce să mai spun, ce să mai fac... Evit chiar să respir, de frică să n-o împing în nebulie. Evit mai ales să gîndesc, de frică să n-o răstorn în nebulie...

Neputincios!... Blestemată neputință!... „Ce pot să fac? Spune-mi, te rog...”
Tăcere de mormînt... Încă mai dureros decît blasfemia inimii putrezite...

Deci, eu mă mișc. Ea nu se mișcă. Și timpul se scurge peste trupurile noastre dezgolite, ciopîrțite de șobolani, roase de atmosferă. Aici, dezarticulat în pubela asta imensă, nu mai pot nici măcar să plîng, de teamă să n-o scurtcircuituez.

!?! !?! !?! - DEBUT - !?! !?! !?!

– Who Who, o iei în căsătorie pe Diane Newspecie?

– Da!

– Diane Newspecie îl iei în căsătorie pe Who Who?

– Da!

– Dacă este cineva care cunoaște vreun motiv ce ar împiedica această căsătorie, să vorbească acum sau să rămînă mut în veci.

În următoarele cinci secunde s-a auzit doar clipocitul apei și băzîitul roboților.

– Vă declar uniți pe viață în fața lui

Dumnezeu și a bisericii. Amin. Poți săruta mireasa.

Sărutul a fost anevoios dar prelung. Și, deși unii din cei prezenți zîbeau, dragostea celor doi era evidentă.

A doua zi toate cotidienele titrau:

„Prima căsătorie între om și delfin!”

Negreț ALEXANDRU

n.n. Cea mai bună dintre povestirile primite în cadrul concursului SF „100 de cuvinte” organizat de revista SALUT. Din păcate am primit poza după jurizare.

Christian Martin

E i d a n s e a z ă !

Astăzi, ființele cele mari dansează sub lovituri. Îngrămădite, imbrîncite, dansează sub izbituri. Cu picioarele zdrobite, se caltîină sub valurile suferinței. Întotdeauna la un pas de a-și pierde echilibrul, se mețin de teamă. Preferă să se înconvoaie decît să se sfărîme. Aceasta-i Legea. Prizoniere ale Domnului, ele dansează și se înconvoaie în liniște sub lovituri.

Și trimite sfîrșitul. A slăbit. Și-a sfărîmat mai multe degete. Cîteva brațe îi sînt secate, chiricite, lipsite de viață. Xla se vlăguiește în Domul întunecat.

El nu înțelege. S-a întrebat de multe ori: „De ce sufăr?” „Pentru ce torturile astea?” Dar n-a primit nici un răspuns... Nu, Xla nu înțelege motivul torturilor, nici originea lor. Tot ce cunoaște a aflat de la tatăl/mama lui:

– Odinioară, nu exista Domul! a murmurat tatăl/mama.

Odinioară, exista Viața!

Însă Xla s-a născut în Domul întunecat. Pentru el, „nu exista Domul” și „Viața”, nu înseamnă nimic. Nu cunoaște decît întunericul, loviturile și dansurile. Supraviețuiește în Dom. Creșterea îi este lentă deoarece mîncarea e rară... și otrăvită. Și, tot timpul, loviturile care cad, care îi înseamnă pielea. Și suferința...

Xla dansează deznădăduită în întuneric, ridicîndu-și brațele, făcînd gesturi ritualice, vîrsînd lacrimi prin rîni...

Tatăl/mama a murit... ars... într-un strigăt de agonie...

Tatăl/mama era cel mai mare, cel mai puternic și cel care suferea mai mult. Dar a știut întotdeauna să-și ascundă durerea.

Întotdeauna era sprijinul celor mai tineri. Întotdeauna...

Cel gol enorm printre ființele cele mari! Toți s-au alăturat lui Xla și toți dansează cu brațele ridicate sub loviturile înțelepte.

Ca majoritatea tinerilor de vîrsta lui, Xla nu va avea nicioată copii. E sterp. Otrăvurile din mîncare și flagelările sînt cauza. Știe, oricum, Xla nu vrea copii. Nu vrea copii condamnați să danseze în Domul întunecat...mai mulți copii înseamnă un Popor mai mare...

Să se înconvoaie ca să nu se sfărîme... Aceasta-i unica lege a Poporului! „Dar de ce să te

înconvoi doar pentru a amîna suferința?” gîndește Xla. Un zgomot de șoapte se ridică în jurul lui la acest gînd. Frații/surorile nu sînt de acord. Un asemenea gînd e o blasfemie. E împotriva Legii. Xla gîndește: „Nu ați obosea să dansați?”, dar gîndul lui se pierde printre șoapte iar el nu insistă.

Astăzi, Xla nu dansează. Există asemenea zile, cîteodată, cînd sînt lăsați în pace...

„Atenție! Atenție!” se agită deodată frații/surorile. „Fiarele sînt aici!”

„Fiarele? Care fiare?” întrebă Xla.

„Fiarele sorbitoare!” gîndesc cei mai în vîrstă, tremurînd.

Fiarele sorbitoare, cele care...

„Durere”, tresaltă Xla. „Durere în josul corpului”. Și sfîrșeală... Sîngele! Xla își pierde sîngele prin rana din josul corpului. El, care nu se mai hrănea, iată-l acum și lipsit de sîngre. Clătînîndu-se, lui Xla îi amorțesc toate fibrele... Nu mai poate suporta și se refugiază în Cîntec. În curînd, unit cu frații/surorile lui în Cîntec, se liniștește și își revine.

Cenușii Domului s-a mai accentuat. Dansurile sînt mai violente, ca și morțile. În curînd va veni timpul refugului în Cîntec. Xla, slăbit, știe că petru el va fi un refugiu permanent. Nu va avea forța de a-și reveni cînd va fi larăși cald. Își epuizează ultimele forțe într-o supraviețuire somnolentă... Vrea să plece cu cielați. Nu înainte. Vrea, la fel ca tatăl/mama lui, să lase un mesaj al curajului chiar dacă nu înțelege temeiul supraviețuirii. Vrea...

Gata, cei mai în vîrstă au dat semnul. Ușor... Xla încearcă să se concentreze asupra melopeii ca să-și încetinească alunecarea... Nu-și mai simte corpul dansînd... Aude doar Cîntecul... „Tatăl/mamă!” strigă... Frații/surorile îl vor însoți pînă la hotar, acolo unde nu există Dom, acolo unde se află Viața!

Traducerea de Florin Dănilă. Titlul original: *Îls dansant! Apărută inițial în fanzinul belgian „octa”, nr. 42, august 1991. Christian Martin 1991, pt. trad. rom. F.L.D. 1993.*

Una dintre principalele surse ale speculației științifico-fantastice a fost și rămâne războiul și posibilitatea ca noua tehnologie să-l transforme mereu, așa cum de fapt s-a și întâmplat de nenumărate ori în ultimul secol al mileniului nostru. Acest stimul imaginativ a jucat un rol foarte important mai ales în perioada anilor 1870-1914 și în epoca ce a urmat descoperirii bombei atomice, în 1945.

Vechile texte de ficțiune futuriste nu prezintă nici un indiciu că autorii lor și-ar fi dat seama că războiul se poate transforma tehnologic, de-a lungul timpului. În povestirea anonimă *Domnia Regelui George VI*, 1900-1925, scrisă în anul 1763, regele George își conduce cavaleria, cu sabia în mână, într-un război care, deși se poartă în anii 1900-1925, nu diferă cu nimic de tehnica luptelor din anii 1600-1700.

Spre mijlocul secolului al XIX-lea, totuși, scriitorii încep să fie conștienți de progresele tehnologice, o dată cu apariția căilor ferate. Noile posibilități tehnologice ale războiului au devenit evidente în timpul Războiului Civil American (1861-1865) care a fost observat îndeaproape de către mulți reprezentanți ai statelor europene.

Cînd, după războiul franco-prusian din 1870, Imperiul German s-a consolidat, devenind tot mai puternic, echilibrul politic în Europa s-a

și *The World Set Free* (1914 - Lumea eliberată) dovada unei imaginații mult mai disciplinate, capabile să prevadă suprinzător de veridic evoluția viitoare a tehnologiilor militare.

În ciuda acestor surprinzătoare previziuni Înalțul Stat Major britanic a continuat să prevadă cu scepticism aceste sugestii tehnologice, refuzînd să creadă în posibilitatea realizării tancului, a submarinului sau a avionului militar și aceasta pînă cînd germanii le-au demonstrat contrariul.

Romanul *War of the Worlds* (Războiul lumilor) a fost imediat urmat de Robert Cole William în povestirile sale despre războaiele coloniale duse împotriva extratereștrilor sirieni (*The Struggle for Empire*) - 1900 - Lupta pentru imperiu - dar la acea dată majoritatea scriitorilor se mulțumeau, din păcate, să imagineze războaie purtate în alte lumi, într-un mod mai mult sau mai puțin barbar, cu ajutorul săbiilor și sulitelor ca arme principale. Singurele situații ficționale, posibile în acea perioadă, erau cele în care războiul se purta între oameni și extratereștri și alți extratereștri. Scrierile de tip „Space Opera” au supralicitat însă continuu motivul războiului: război între nave, război între planete și chiar între imperii galactice,

DELIR TEHNOLOGIC ȘI MILITARISM ÎN LITERATURA S.F.

modificat în așa măsură încît o serie de personalități politice engleze au inițiat o campanie publicitară în favoarea modernizării armatei și a tehnicii de luptă, aceasta fiind singura modalitate prin care germanii puteau fi depășiți. Situația în cauză a fost dramatizată spectaculos de către Sir George Chesney în scrierea sa intitulată „Bătălia de la Dorking” (1871) în care descrie invadarea și cucerirea Angliei de către germani. Lucrarea sa a făcut senzație și a generat o dispută care nu s-a consumat pe de-a-ntregul decît tîrziu, după primul război mondial. Însă la acea vreme ea a inaugurat și a impus o nouă subspecie a literaturii SF și acesta este lucrul cel mai important. Din acel moment literatura SF referitoare la un posibil război într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat era consacrată. Cele mai cunoscute scrieri „alarmiste” ale acestei perioade sînt: *The Riddle of the Sands* (Enigma nisipurilor) de Erskine Childers și *Invazia din anul 1910* de William le Quenn. Marea lor majoritate urmărea însă mai degrabă aspectele cotidiene ale vieții într-o epocă viitoare, decît modul în care tehnicile de luptă se modifică drept rezultat al noilor cuceriri tehnologice.

George Griffith a fost totuși, spre deosebire de acești predecesori ai săi, un scriitor SF interesat cu adevărat de modificările pe care rețetele invenției le puteau aduce în noile tehnici de război. În romanele sale de debut *Îngerul Revoluției* (1893) și *Olga Romanof* (1894) principalele elemente de previziune tehnologică sînt aparatele zburătoare și submarinele, însă în perioada finală a creației sale mai ales în romanul *The Lord at Labor* (Zeul Muncii), războaiele viitoare sînt deja purtate cu ajutorul rachetelor atomice și al razelor dezintegratoare. Scrierile lui Griffith prezintă scene de distrugere la scară largă și în general gustul său literar mărturisește un evident apetit pentru violență și holocaust. O altă scriere a sa este *Valdur of the Off-Born* (1895) în care un războinic din trecutul îndepărtat se reîncarnează succesiv pentru a juca de fiecare dată un rol important în toate marile conflicte armate din istoria umanității. Aceeași temă poate fi regăsită, într-o tratare mai puțin singeroasă, în romanul lui Edwin Lester Arnold intitulat *Phra the Phoenician* (1890 - Phra Fenicianul).

H.G. Wells, pe de altă parte, a făcut în romanele sale *The Land Ironclads* (1903), *The War in the Air* (1908 - Războiul aerian)

și astfel aparatul tehnologic (fictional, desigur) a fost dus la limite extreme în numai cîțiva ani. Genocidul total era deja o temă comună între anii '20-'30 (un bun exemplu este Edmond Hamilton), iar stele întregi erau deja anihilate fără discernămint. Orice posibilă (deși improbabilă) idee speculativă originală referitoare la tehnica viitoare de război era înecată în această avalanșă de pură extravaganta militaristă. Această situație nu s-a schimbat decît o dată cu anul 1939, cînd exemplul războiului din Europa a impus o nouă și atît de necesară notă de sobrietate.

Literatura SF care anticipa războiul înflorise de fapt din nou în Europa la începutul anilor 1930, cînd Hitler se afla la putere și viitorul părea sumbru, dar cu toate acestea nici entuziasmul nici alarmismul nu au mai atins asemenea cote, mai ales din cauza imensei tragedii pe care o adusesese deja primul război mondial. Scrierile deceniului patru care se referă la războaiele viitoare includ titluri ca: *The Gas War of 1940* (1931 - Războiul cu gaze toxice al anului 1940) de Neill Bell; *Day of Warth* (1936 - Ziua mîinii) de Joseph O'Neill și *Final Blackout* (1940 - Întinericul sfîrșitului) de L. Ron Hubbard. Ele sînt considerabil mai sumbre și mai amare decît cele care au precedat primul război mondial.

Povestiri propagandistice antigermane și antijaponeze au început treptat să apară în revistele SF de calitate mediocră și au devenit obișnuite mai ales în 1942 cînd SUA au intrat în război. În tot acest răstimp, însă, în revista SF a lui John W. Campbell Jr. au apărut și scrierile mai serioase despre război ale lui L. Ron Hubbard (*Final Blackout*), A.E. van Vogt (*The War Against the Rull*: 1959 - Războiul împotriva rullilor) și Ross Rock (*Quietus*: 1940) în care, pentru prima dată, se puneau deja întrebări tulburătoare: „Cînd vizitatorii din alte lumi înțeleg două creaturi sau două civilizații aflate în conflict, cum pot ei oare hotărî pe care dintre ele să o ajute?”

Al doilea „boom” în ceea ce privește scrierile SF referitoare la războaie viitoare s-a manifestat după căderea Cortinei de Fier peste cel de-al doilea război mondial. Operele acestei perioade sînt remarcabile prin alarmismul lor dus la extrem și, de această dată, neînsoțit de nici o umbră de entuziasm. La acea oră istoria, așa cum se reflectă ea în ficțiunea futuristă, învățase deja perfect lecția despre ceea ce înseamnă tehnologia modernă în cazul unui conflict internațional. Nu-i trebuiseră decît 75 de ani.

Două variante ale motivului războiului internațional trebuie menționate aici. Prima este „Pericolul galben” popularizată pentru prima dată de M.P. Shiel în *The Yellow Danger* (1898 - Pericolul galben) și în *The Dragon* (1913 - Dragonul). A doua este „Amenințarea socialistă”, popularizată prima dată de William le Quenn în romanul *The Unknown Tomorrow* (1910 - Necunoscutul mîine) și de Hugh Addison în *The Battle of London* (1923 - Bătălia Londrei).

(va urma)

Mircea NAIDIN

Motto:

*„În puzderia de nopți ale vieții mele
numai o singură înghițitură de-ntuneric
și voi porni spre cer sub nori,
tărâinii oaspe drag...
În camera înnegrită de nopți
cu timpu-ascuns prin firide...
Cît de lungi sunt nopțile noaptea...
și cît de grele stelele pe cer...”*

– Oaspetele drag al tărâinii –

– Adam Puslojic

– tr. Nichita Stănescu

Indiferența și blazarea noastră, pe care le-am purtat cu atîta ostentație în suflet, știi acum... nu au fost decît ignoranță și inconștiență. Fericirea a însemnat doar limita dorinței noastre de a anticipa; uitarea – efemeră – a Fricii.

Privit absolut – și nu la scara relativă a insectelor umane, Pămîntul nu mai este etern. Nici stelele nu sînt imortale – știți bine – nici chiar Universul nu este. Coprological din om (sau coprologica omenească?...) e satisfăcut, în orgoliul său meschin, de aflarea acestei vești?...

Plastilină sîntem, în mîinile unui zeu de plastilină. Sînt sigur că nu te vei supăra. Poți numi lezmaiestate a te considera egalul unui rege care și-a pierdut regatul?...

Dumnezeu are o răbdare infinită: el așteaptă să ne liniștim... Pe urmă, vrea să ne spună o poveste.

O poveste cu tîlc.

Prostii! Nu există nici un zeu.

– Pentru cine vrei, de fapt, să notezi tot ce se va întîmpla în noaptea asta?... mă întreabă, ironic. Manuel, uitîndu-se la ceea ce scriam.

Poți să-i dai și un titlu, poftim – alege.

PAVOR NOCTURNUS

NIGHT TERRORS

INCUBUS ATTACK – l-am subliniat, mi se pare titlul cel mai horror!

NIGHTMARES

ANXIETY DREAM. Continuă, scuză-mă că te-am întrerupt.

În seara aceea (era un infinit veșnic și inutil 23 spre 24 iunie, vara, toamna 1989), nici măcar revistele „Lui” și „Club” pe care le găseam ascunse dezordonat prin rafturi, printre dosare, nu-mi mai puteau reține atenția obosită. Desigur, le răsfoiam ca să am o ocupație, pur și simplu pentru firul epic al zilei – de altfel le mai văzusem; ceilalți se mișcau neliniștiți prin cameră, beau ceaiuri sau cafea, discutau, rare semne de exclamare, virgulă, virgula, punct, puncte. Un tremur al spătarului fotoliului pe care ședeam – Lucian venise și se sprijinea de el, aruncîndu-și privirile pe poze: zîmbi – nu mie – dar zîmbetului său! o, ce culoare deosebită avea!

Era înfricoșător. Dacă ar fi fost un coșmar, cît de veridic și ciudat putea fi!...

Manuel își expunea teoriile, pe care nimeni nu le înțelegea. Sau nici nu le ascultau, dar cine se mai ofensa acum din atîta lucru?... Ar fi fost culmea. Ba nu, culmea și era deja.

Scaunele, perdeaua, masa de lîngă geam și ghiveciul cu plante aruncau umbre bizare, multiple pe podea și uneori, din neatenție, tovarășii mei treceau prin ele. Cu două ceasuri în

LUCIAN MERIȘCA

C e r u l p l i n

urmă, nici unul dintre noi nu se putea abține să se uite, înghețat, pe fereastră, ca într-un ochi hipnotic.

Își ascundeau privirea încercînată, rideau și vorbeau tare și mult, apoi tăcerea se înstăpînea deodată, minute sau zeci de minute. Sau ore. Și o dată cu ea, angoasa.

Doamna Adina se simțea bine în mijlocul nostru, chiar și în clipele acelea. Cu excepția ei, nu aveam nici unul mai mult de douăzeci și nouă de ani. Și nici nu vom fi avut, vreodată, mai mult...

Doamna Adina avea lacul pe unghii crăpat și de-o nuanță obscenă – și își agita degetele prin aer, închipuind bule luminoase pe care le umplea cu vorbele ei. Părul îi era roșu și la fel de redundant; îmi puteam ușor imagina că, orice altceva ar fi spus, pînă la urmă tot ar fi vrut să observe cu adevărat că e singura femeie aflată între noi.

Pînă la urmă!

Știi tu ce înseamnă asta?

Nu știi, pentru că în seara aceea – repet: 23 iunie 1987 – nu erai cu noi, acolo, în hardughia de casă a lui Radu G. Sau poate erai?...

Încă nu-mi înghețaseră mîinile, mîncam pricomigdale și scuipam resturile cojilor de nuci, am pus revistele (sau foile din reviste) înapoi în raft, m-am gîndit ce frig trebuie să fie la mine în garsonieră – dar cum puteam să ajung acolo?! – pe drum aș fi înghețat bocnă, aș fi murit!

– Radu, i-am zis eu, băi, nu s-ar putea să rămîn să dorm aici... că pînă ajung la mine cred c-am să crăp...

Familia G. avea aer condiționat și se pare că suficient oxigen în tuburile din subsol (suficient pentru ei, nu și pentru noi. De unde furaseră tuburile? Avea vreun rost să-ți faci rezerve?)... Casa era răvășită și mizeră, dar asta pentru că de atîta timp eram noi toți acolo, în aripa aceea a clădirii. De cîte ori părinții îl chemaseră discret pe Radu la masă și el – e drept – ne aducea și nouă cîte ceva să gustăm, pe o tavă acoperită cu un șervet alb. Era absurd, dar ne era foame.

– Măi Sebastian, zise el, dar știi doar că în patul ăsta (și mi-l arată) dorm eu cu Dan și nu mai e loc...

Încercam să-mi minimalizez disperarea (mată, lichidă, noi – tuburi comunicante):

– Lasă că nu vreau să dorm... Stau aici...

A zîmbit ironic și rece, fără să zică nimic, dar, bineînțeles, nici eu nu am plecat.

Ce lumină sumbră putea să vină pe fereastră!

„Sumbră”... nu, nu acesta e cuvîntul, însă credeți că aș putea găsi un altul mai potrivit? Pe tavan era un tub de neon, obișnuit, ca acelea din gări, dar strălucirea lui părea aurie, prin comparație!

– Luminări n-aveți? – întrebă cineva și toți îl priviră crunt, de parcă ar fi fost vocea disonantă a autorului.

Priviți! Cu coatele pe pervazul geamului, urmăream siluetele blocurilor de peste stradă – printre care se găsea și blocul meu – înălțîndu-se... („Nu se mai fac acum blocuri din astea” – comentase doamna Adina) cu dungî verticale și chenare de gresie sau de ardezie, albe, vinete, cenușii, galbene, negre urcîndu-se pe muchiile lor nesfîrșite, cu motive geometrice ușor rotunjite sau

ascuțite, acțuind colțurile și virfurile, basoreliefuli foarte mari și îndepărtate sub streșini, balcoane ciudate, ogivale și pustii sub inflorescențele de piatră.

Peste cerul blocurilor, dacă îți lăsați mult capul pe spate – alt cer, albastru-nergu-indigo, explodind parcă sub apăsarea miliardelor de stele, atât de multe stele cum nu ți-ai fi închipuit niciodată că există – și existau!...

Și, pe urmă, mai sus, al treilea cer – cerul încărcat de Luni livide, ca o obsesie pe care nu o voi uita niciodată – dacă, din această clipă, cuvântul „niciodată” nu va mai avea sens!...

Manuel părea să le știe pe toate, dar la întrebarea aceasta copleșitoare refuza să răspundă. De ce, de când Pământul are mai mulți sateliți naturali, atât de mulți, Manuel?... Stăteau pe loc, zdrobindu-ne privirea sau se rostogoleau, amețindu-ne și comprimându-ne, Luni după Luni, de atâtea mărimi și culori... Mai puteam deosebi **Luna noastră** sau, în general, ce mai era al nostru? Se simțea cineva dintre noi în stare să numere corpurile

cerești gigantice care înconjuraseră Pământul și care se îngrămădeau în părțile de sus ale geamurilor pe care, tot mai des, le evitam? Deasupra frunții mele și puțin în stînga, o Lună sîngerie... Alături, o Lună cenușie și neregulată. Sub ea o Lună mică (sau încă îndepărtată?), ușor violetă. O Lună galbenă tocmai depășise orizontul vizual – se găsea acum deasupra acoperișului casei. O Lună verde. O Lună neagră cu conturul argintiu... Cerul era plin, ca niciodată.

Sub cer eram noi, minusculi și importanți. Dar cerul era mai plin de viață.

Manuel zicea că primii sateliți care ni se alăturaseră au fost Phobos și Deimos, ai lui Marte. Dar apoi, nici el nu mai găsea explicații de unde apăruseră alții. Și tot veneau – în curînd, spunea el, vor acoperi complet cerul și prea puțin din Lumina Soarelui va trece pînă la noi. Vor destrăma și atrage atmosfera terestră și vor răci Pământul. Asta văzusem, simțisem doar pe pielea noastră cînd ne adunasem aici. Și pe plămîinii noștri. Se spunea că inundații catastrofale avuseseră deja loc pe litoral. În alte locuri, cutremurele distruseseră totul. Avea atragerea sateliților vreo legătură – indirectă, simbolică – cu exploziile nucleare sau cu alte diabolice activități ale omului din ultimii ani? Desfăcusem și cea de a șaptea pecete? Unii înclinau să creadă că da, riscînd să fie considerați mistici.

– Limitați, continuă Manuel. Tîmpiți, adică – preciza. Încearcă să-ți imaginezi, Sebastian...

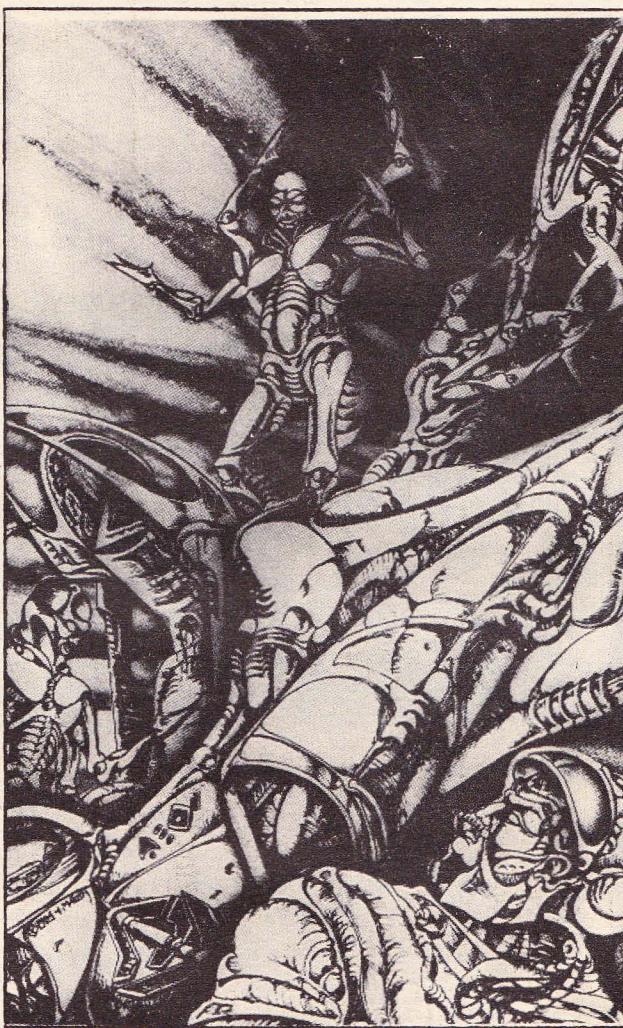
– Să-mi imaginez sau să înțeleg?

– Acum nu mai contează: încearcă să-ți imaginezi, relevă Manuel, că nu e vorba de Sfîrșitul Lumii, așa cum stătea scris în Apocalipsa lui Ioan. Acel sfîrșit se referea doar la oameni, la Pământ...

– Ce importanță mai pot avea speculațiile de un grad superior, cînd noi vom pieri? am exclamat. Anticipînd **Apocatastaza**, de ce ne-ar mai interesa dacă va afecta și alte Lumi?... de fapt, nici nu ne sînt cunoscute alte Lumi, n-avem nici o dovadă despre existența lor.

– Tocmai de asta, Sebastian. Ai – dureros – dreptate. Antropocentrismul nostru nu a fost gratuit. Sîntem singura

conștiință din Univers, sau a Universului. Dacă Natura, Yahweh sau EU... a hotărît să ne distrugă, asta nu înseamnă doar pedepsirea păcătosului, ci și sinuciderea călăului. Dualitatea supremă a noțiunii echilibru-tranzit, care constituia Universul, Existența – trebuie căutată, acum, în echivocul alegerii unui cuvînt: sinucis-sinucigaș; aneantizat, aneantizant. Cred că n-ai înțeles nimic. Nu sîntem credincioși, dar trebuie să crezi ceea ce-ți spun. Asta îți va aduce liniștea de moarte de care avem nevoie. Înțelegi, Sebastian... eu cred că am avut un noroc extraordinar cu atragerea acestor neamîntîlnite a sateliților. Poate că mă exprim cam patetic, dar perdeaua aceasta de pietre sosite din vid nu e altceva decît **pleoapa protectoare a Cosmosului**... Infinit mai mare ar fi spaima Ochiului nostru, dacă ar putea vedea dincolo, ceea ce se petrece acum în „Univers”... Ca și cum un om atins de agonie și-ar putea privi cu minuție interiorul devastat și străin. Dar „Dumnezeu” se pregătește să-și închidă ochii – așa cum se spune – pentru totdeauna.

Nu uita că păcatul nostru a fost c-am mușcat din mărul Cunoașterii, nu din cel al Vieții, al Imortalității... pe atunci, aveam de ales. Și am ales bine.

Am suspinat, ca și cum ar fi fost vorba de o pauză. Și Manuel a continuat, de dincolo de mine... Poate și de dincolo de el:

– Intuiești, nu e vorba că Pământul se va răci și-și va pierde atmosfera din cauza puzderiei de sateliți sau că va exploda; nu e vorba că Soarele, odată-și-odată, se va stinge... nici măcar că Universul se va concentra din nou într-o de neînchipuit implozie – nu – pentru că în toate aceste variante escatologice poți să te gîndești la un LINGĂ, la un DUPĂ. Dar acum, nu, așa cum scrie la Cartea Sfîntă... „Atunci nu va mai fi timp”; SIMȚIM cum se apropie, circular, ca o imensă cobră care moare încolăcindu-se, sfîrșitul timpurilor, capătul vremii, ANANTA. Și nimeni, nimic nu se va gîndi la aceasta.

Din fericire, n-am crezut niciodată în lumea de apoi... Cînd eram tînăr, nu am crezut în alt cuvînt: ireversibil. Tăcu o clipă.

Am auzit ropot de pași afară și m-am uitat pe fereastră. Era ora cinci.

Nu te amețește această aglomerație din jurul nostru? – vezi, dintr-o dată, pînă și Ziua și Noaptea s-au contopit, într-o morfină lăptoasă...

– Totul se va simplifica, atunci va deveni din nou curat și liniștit ca la

început? am îndrăznit eu.

– Nu! Într-adevăr, nu ai înțeles nimic! Nu aș vrea să mori așa, aș vrea să te eliberezi de speranțele și grijile deșarte. Adică tu îți închipui că vîntul purificator al entropiei va sufla iarăși, nestingherit și stingher peste pustia haosului?... Și visezi probabil că acest Pom, aproape împietrit al nimicului, care este acum Universul, va rodi o sîmîntă de negentropie, un fruct al Totului? Nu, Sebastian, astea sînt metafore. Trebuia să vină sfîrșitul timpului și noi ne amăgeam că am uitat! Sîntem pe ultima pagină...

– Și... atunci... acum... ce se va întîmpla?

– Știi bine că nu se va întîmpla nimic. Nimic nu se va întîmpla, nicidec, nimic.

– Și cum vom recunoaște ultimul moment?

– Oare îl vom recunoaște?

Crezi că îl vom putea recunoaște?

În ultimii ani, Harold Parkette fusese tot timpul mîndru de gazonul său. Era proprietarul unei mașini masive de tuns iarba, marca Silver. Plătea un băiat din vecini cu cinci dolari pentru un tuns. În ziua respectivă, Harold Parkette urmărea la radio, cu o bere în mînă, meciul lui Red Sox din Boston; Dumnezeu era bun și știa că lumea, inclusiv gazonul său, era în regulă. În ultimul an, însă, pe la mijlocul lui octombrie, destinul îi jucase o festă urtă lui Harold Parkette. În timp ce puștii tundeau iarba pentru ultima dată în an, cîinele domnului Carstonmayer fugărise pisica domnului Smith exact sub mașina de tuns iarba.

Fieca lui Harold și-a turnat cu această ocazie un sfert de chery peste noua ei jachetă, iar soția sa a avut coșmaruri timp de o săptămînă; deși venise cînd totul se întîmplase deja, a avut suficient timp ca să vadă cum Harold și puștii, verde la față, curățau cuțitele mașinii. Fieca și-a cu doamna Smith asistat plîngînd. Alicia își făcuse timp să-și schimbe pantalonii pe o pereche de blugi. Era îndrăgostită lulea de puști.

După ce ascultase timp de o săptămînă gemetele nocturne ale soției sale, se hotărî să scape de mașina de tuns iarba. N-avea neapărat nevoie de așa ceva. Anul acesta încheiase un băiat, la anu' avea să încheieze pur și simplu un băiat și o mașină de tuns iarba și poate că așa Carla avea să înceteze să mai geamă în somn. Poate că avea chiar să se culce din nou cu el.

Așa că duse mașina la Phil Sunoco; el și cu Phil se tocmiseră la preț. Harold se alege cu un cauciu nou și un rezervor plin cu benzină, iar Phil expuse mașina pe o pompă de benzină, cu mențiunea, scrisă de mînă pe un bilețel, cum că este de vânzare.

Iar anul acesta, Harold amînase în mod repetat tunsul gazonului. Cînd se decise să-l sune în sfîrșit pe băiat, mama acestuia îi comunicase că era plecat la facultate. Harold scutură din cap. Se duse la frigider să pescuiescă o bere. Dumnezeu, cum a trecut timpul, nu-i așa?

Amînase angajarea unui băiat nou, se scurse și luna mai, apoi iunie, iar Red Sox se învîrtea în jurul locului patru. La sfîrșit de săptămînă se odihnea pe verandă, privind la șirul fără capăt de golănași (pe care nu-i mai văzuse în viața lui) ce o scoteau pe fiecă-sa la cinematograful, și iarba creștea; era o vară ploiește – trei zile înșirate erau urmate de o zi cu ploaie, o ploaie blîndă, venind cu o regularitate de sezonieră.

La mijlocul lui iulie, gazonul arăta mai degrabă a poiană, decît a curte de periferie. Jack Carstonmayer începuse să facă tot felul de bancuri, nu prea amuzante de altfel, despre prețul finului și al lucernei, dar fîica de patru ani a lui Dan Smith căpătase obiceiul de a se ascunde la el în curte.

Într-o zi de sfîrșit de iulie, cînd Harold ieși la pauza meciului în spatele casei, văzu un scond tolnit pe drumeag din fundul curții.

Hotărî că sosie timpul. Stînse radioul, luă ziarul și căută la mica publicitate. La rubrica de slujbe ocazionale, găsi următorul anunț: „Tund iarba la prețuri moderate. Tel. 7762390”.

Harold formă numărul. Se așteptă să audă vocea vreunei casnice ce tocmai încheie aspiratorul și avea să zbere după fiu-său. În locul acesteia auzi o voce profesionistă, comunicînd sec:

„Pastoral Greenery and Outdoor Services... cu ce vă putem servi?”

Harold îi povesti vocii cam ce ar putea face Pastoral Greenery pentru el. Oare lucrurile merseseră atît de departe, încît oamenii care tundeau iarba își deschideau acum propriile afaceri și-și angajau personal? Întrebă de prețuri și vocea îi numi o sumă modică.

Puse receptorul în furcă, nu fără o oare-

care stare de indispoziție. Se întoarse în verandă. Se așeză și deschise radioul, își trecu privirea de pe gazonul nînjirî pe norii de simbătă după-amiază. Carla și Alicia erau la soacră-sa. Era singur acasă. Avea să fie o surpriză plăcută dacă băiatul ce avea să sosească va fi terminat înainte de venirea lor.

Deschise o cutie de bere și oftă, căci Dick Drago fusese înlocuit cu o rezervă care imediat după aceea ratase lovitură. O briză blîndă trecu peste terasă. Greierii cîntau în iarba înaltă. Harold mormăi ceva despre Dick Drago, apoi ațipi.

O jumătate de oră mai tîrziu, soneria îl făcu să sară în picioare. Răsturnă cutia de bere.

Un bărbat obez, îmbrăcat într-o salopetă cu pete verzi stătea în fața verandei și moflăia o scobitoare. Burta sa se profila într-o asemenea măsură sub salopetă, încît lui Harold i se păru că înghițise o minge de baschet.

– Da? Întrebă Harold Parkette, pe jumătate adormit.

Bărbatul rînji, își împinse scobitoarea dintr-un colț al gurii în celălalt și-și împinse șapea de bass-ball pe ceafă. Pa șapea lui observă o pată proaspătă de ulei. Stătea acum rînjind în fața lui Harold, duhnind a iarbă, ulei și pămînt.

– M-a trimis Pastoral, amice spuse joial, în timp ce-și scărpină dosul. Dumneata ai sunat, nu-i așa. Nu-i așa, amice? Nu înceta să rînjască.

– Ah, gazonul... Dumneavoastră? Harold îl privi nedumerit.

– Eu, normal! Omul-care-tunde-iarba suflă un ris proaspăt spre fața buhăit de somn a lui Harold.

Harold se dădu neputincios deoparte, iar omul-care-tunde-iarba tropăi prin hol, apoi prin sufragerie și bucatărie pînă la terasa din spatele casei. Acum că omul venise, totul era în regulă. Mai văzuse astfel de tipi, știa lucrurile la canalizare și la depanări, pe autostradă. În fiecare minut liber se propese în lopotă, fumează Lucky Strike sau Camel. Se uită la tine ca și cum ar fi buricul pămîntului. Sînt în stare, pentru cinci dolari, să-ți pocească mîna sau să se culce cu nevastă-ta, oricînd le-ar veni cheful. Harold simțise întotdeauna un pic de teamă în fața unor astfel de indivizi. Ei sînt întotdeauna bronzuiți, au o rețea de riduri în jurul ochilor; ei știu întotdeauna ce au de făcut.

– Nu-i o muncă prea plăcută, acolo, în spatele casei, spuse el, coborînd fără să-și dea seama, tonul. Este un teren pătîr, n-are denivelări, dar iarba a crescut cam mare. Vocea i se întoarse la tonul normal. Se surprinse scuzîndu-se:

– Cred că l-am cam neglijat.

– Nici o dificultate, amice. Nici un efort. Excelent, excelent. Omul-care-tunde-iarba rînji; în ochii săi se citeau o mie de bancuri de comis voiajor.

– Cu cît mai înaltă, cu atît mai bine. Ai un pămînt sănătos, pe Circe. O spun întotdeauna.

– Pe Circe?

Omul-care-tunde-iarba se întoarse brusc spre radio.

– Suporter de-a lui Red Sox? Eu țin cu Yankees. Tropăi înapoi prin casă, spre autotren. Harold îl urmări cu sentimente amestecate. Se așeză din nou în fotoliu și se uită reprobat la cutia de bere răsturnată sub masă.

„Nici o dificultate... nici un efort”

Deschise ziarul la pagina financiară și consultă rezultatele ședinței de licitație valutară. Ca un bun republican ce era, îi considera pe experții de pe Wall-Street drept cel puțin niște semizei.

(Pe Circe?)

„Și-și dorește deseori să poată înțelege mai bine „cuvîntul” care nu era transmis pe tăblițele de piatră coborîte de pe munte și ascuns în spatele unor abrevieri enigmatice, precum pct. și KDK și 3,28 pînă la 2/3. Cumpărase odată trei acțiuni de la o firmă pe nume

Midwest Bisanburgers, Inc; avea să dea faliment în 1968. Pierduse întreaga sa investiție de 75 de dolari. Acum citea că tocmai cursul acțiunilor Bisanburgers erau în creștere. Semnalele viitorului. Vorbise deseori despre astea cu Sammy, barmanul de la Goldish Bowl. După părerea lui Sammy ghinionul său fusese că acționase cu cinci ani înaintea timpului său și că ar fi trebuit să...

Un uruit brusc, ca de rachetă, îl smulse din toropeala în care tocmai se cufundase.

Harold sări ca ars în picioare, răsturnă un scaun și privi sălbatic în jur.

– Asta vrea să fie o mașină de tuns iarba? Întrebă Harold Parkette pereții bucătăriei. Dumnezeu, este asta o mașină de tuns iarba?

Străbătu în fugă casa. Se holbă prin crăpătura ușii la ce se petrecea afară. Acolo nu se afla decît o camionetă prăpădită, pe flancul căreia cineva măzgălise inscripția „Pastoral Greenery, Inc.”. Urutul venea acum din spate. Harold alergă iarăși prin casă, pătrunse în verandă și rămase ca prins în cutie.

Era obscen.

Era o travestire.

Mașina rablagită, roșie, pe care o adusese grăsanul cu camioneta, funcționa singură, nimeni n-o împingea. Într-adevăr, nimeni nu se afla în jurul mașinii. Alerga delirant peste gazonul jalnic al lui Harold Parkette; ca un diavol roșu și răzbuțător, descins direct din iad. Urla în felul halucinant al unei nebulii mecanice. Harold se simți înmuia de frică. Mirosul răscopit de fin cosit plutea gros în aer.

Dar marea obscenitate o reprezenta omul-care-tunde-iarba.

Își dezbrăcase hainele. Toate le pusese, bine împăturite, în scăldătoarea pentru păsări (acum goală) din mijlocul grădinii. Gol și păt de verdeață, se tira la un metru și jumătate în spatele mașinii. Înfulca iarba cosită. Pe bărbie îi curgea o zeamă verde ce picura apoi pe burta sa ațîrînd, și de fiecare dată cînd mașina dădea cotul, se ridica, sărea în sus în mod ciudat, apoi se arunca din nou la pămînt.

Stai! Urlă Harold Parkette. Încetează!

Dar omul-care-tunde-iarba nu reacționează. Iar viu-coloratul său ajutor nu părea să încetinească. Ba dimpotrivă. Lăcina gură de oțel părea că rînjește spre Harold.

Atunci, Harold văzu cîrțița. Trebuie să se fi ascuns din calea mașinii, paralizată de frică, într-o fișie de iarbă, cît pe-aci să fie măcelărită. Alerga peste o dungă de gazon tuns, către verandă, la adăpost; un ghemotoc maroniu cuprins de panică.

Mașina de tuns iarba se întoarse.

Urind, trecu peste cîrțiță și scuipă o dungă de blană, ceea ce-i aminti lui Harold de pisica lui Carstonmayer. Cîrțița era anihilată, astfel că mașina se aruncă din nou asupra muncii sale principale.

Omul-care-tunde-iarba se tira cu rapiditate în urmă, gura plină cu iarbă. Harold rămase ca paralizat de scîrbă. Acțiunile, anunțurile publicitare, firma Bisanburgers erau uitate cu toul. Putea să vadă cu precizie cum imensa burtă ațîrnată a grăsanului devenea tot mai mare. Omul-care-tunde-iarba înghiți cîrțița.

Acesta fu momentul în care Harold Parkette se sprijini de ușă, observînd cum leșina, cum leșinase deja.

Se prăbuși, căzînd pe spate, în verandă. Închise ochii...

Cineva îl scutură. Carla era cea care-l scutură. Nu spălase vasele, nu dăduse gunoier, Carla avea să se supere, da' asta era în regulă, cît timp ea îl trezea, îl scotea din acest coșmar și-l aducea înapoi, în lumea normală; drăguța și normala Carla, cu port-jartierele ei

Carla avea dințișori de veveriță, dar pe acești dinți erau.

Pentru

Pentru verzi creșteau pe acești dinți. Semăna cu... iarbă?

— O, Dumnezeu, spuse Harold.

Aleșinat, amice, așa-i? Omul-care-tunde-iarba se aplecase peste el. Rinjea cu dinții săi păroși. Buzele și bărbia erau păroase. Totul era păros, și verde. Totul putea fi iarbă și gaze de escapament și a liniște mult prea bruscă.

Harold se ridică chinuit. Se holbă la mașina cea mută. Întregul gazon fusese tuns corect. Harold observă, cu o senzație neplăcută, că nu există fin de adunat. Se uită cu coada ochiului la omul-care-tunde-iarba și tresări. Era gol-goluț, tot gras, tot fioros. Pînăse verzi se scurgeau pe la colțurile gurii.

— Ce este asta? Imploră Harold.

Omul-care-tunde-iarba arătă spre gazon.

— Asta de aici? Ei, asta-i o chestie nouă pe care o testează setul. Și merge, amice, tare bine merge. Noi împușcăm doi iepuri dintr-un foc. Ne apropiem tot mai mult de stadiul final și în același timp scoatem și bani din asta, bani cu care ne finanțăm acțiunile. Înțelegi ce vreau să spun? Bineînțeles că din cînd în cînd mai dăm și peste cite un client care nu înțelege... unii habar n-au ce înseamnă performanță, nu-i așa? Da, șefu' se declară mulțumit cu o victimă. O victimă care contribuie la mersul nestingherit al lucrurilor... dacă înțelegi ce vreau să spun.

Harold nu spuse nimic. Un singur cuvînt reverbera ca un ecou în urechile sale. Acest cuvînt era „victimă”. Revăzu cu ochii minții cum mașina aceea roșie, uzată, scupase cîrta afară din ea. Se ridică încet, tremurînd ca un bărbat.

Bineînțeles, spuse Harold. Îi venise în minte un vers de pe discurile folk-rock ale Aliciei:

— Dumnezeu să ocrotească iarba.

Omul-care-tunde-iarba se pleznă peste coapse — care aveau culoarea merelor de vară.

— E tare, amice, pe cuvînt, e al naibii de tare. Observe că ești de partea cea bună, pot să-mi notez chestia, cînd ajung la birou? Am putea s-o folosim ca reclamă.

Bineînțeles, spuse Harold. Se retrase spre ușă și-și dădu multă silință să mențină un zîmbet ce i se părea că se dizolvă.

— Dați-i liniștit înainte. Cred că eu am să mă culec puțin.

— E în regulă, amice, spuse omul-care-tunde-iarba și se ridica greoi. Harold observă șanțul neobișnuit de adînc între primul și al doilea deget de la picior, ea și cum piciorul sale...

Prima oară, pe oricare dintre clienți îi afectează intru eriva, spuse omul-care-tunde-iarba, dar te obișnuiești cu asta.

Privi cu atenție figura grosiera a lui Harold.

— Poate vrei să încerci și tu odată. Bossul încurajează noile talente.

— Boss-ul, șopti Harold, părăsit de puteri.

Omul-care-tunde-iarba se opri la baza treptelor și îl fixă pe Harold cu îngăduință.

Pe bune, amice. Spune dacă vrei. Pot să-mi închipui că te-ai gândit deja... Dumnezeu să ocrotească iarba și tot restul.

Harold elăină energie din cap. Omul-care-tunde-iarba rîse.

— Pan, Pan este șefu'. Execută o mică săritură, apoi o landare pe iarba proaspăt tunsă. Mașina se trezi la viață și începu să ruleze în jurul casei.

— Vecinii... începu Harold, dar omul-care-tunde-iarba făcu un semn cu mîna, plin de bună-dispoziție și dispărură.

În ura urla mașina de tuns iarba. Harold Parkette refuza să privească, ea și cum prin aceasta putea să nege grotescul spectacol la care asista, probabil, Carstonmayer și Smith (ambii democrați jalnici), cu privirile îngrozite și în același timp reprobatore, de genul: „și ți-am spus că așa o să se întîmple”.

În loc să se uite, Harold se duse la telefon, ridică receptorul și chemă stația de poliție.

— Sergentul Hall, spuse vocca de la celălalt capăt. Harold își astupă urechea liberă cu buricul degetului și spuse:

— Numele meu este Harold Parkette. Adresa mea e 1421 East Endicott Street. vreau să anunț că... Ce? Ce voia să reclame? Un om tocmai îmi siluiește gazonul, mi-l omoară și lucrează pentru un gagiu pe nume Pan și are picioarele precum ale un paracopiat.

— Da, domnule Parkette? inspirația îi secătuise.

— Vreau să anunț un caz de tulburare a ordinii publice.

—... A ordinii publice? repetă sergentul Hall.

— Da. La mine se află un om care-mi tunde gazonul. Este în... hm, costumul lui Adam.

— Vreți să spuneți că e gol? întrebă sergentul Hall cu un ton în același timp circumspect și politicos.

— Gol! încuviință Harold, cramponîndu-se de capetele sfîșiate ale psihicului uman normal.

— Gol, dezbrăcat, gol, pușcă. Pe gazonul din fața casei. Pentru numele lui Dumnezeu, vreți să trimiteți pe cineva încoace?

Adresa era 1421 West Endicott? întrebă sergentul năucit.

— East! tipă Harold. Doamne Dumnezeule...

— Și puteți afirma fără dubiu că este gol? Puteți să-i vedeți... eh... organele genitale și așa mai departe?

Harold încercă să articuleze cuvintele. Nu reuși decît să gîgîie. Zgomotul mașinii aceleia nebune părea să devină tot mai asurzitor acoperind orice alt sunet din Univers. Simți că își iese din minți.

— Vreți vă rog să vorbiți mai tare, mormăi sergentul Hall, la dumneavoastră este un zgomot infernal și...

Ușa din fața fu pleznită de perete.

Harold privi peste umăr. Văzu cum prietenul motoizat al omului-care-tunde-iarba înainta peste prag. În urmă venea însuși omul-care-tunde-iarba. Tot nud. Cu senzația că nebunia îl pîndea pe aproape. Harold obsevă că părul pubian al bărbatului avea o culoare vede, învîrtea șapca de bass-ball pe degetul arătător.

— Asta a fost o greșeală, amice, spuse omul-care-tunde-iarba cu reproș. Trebuia să te oprești la „Dumnezeu să binecuvînteze iarba”.

— Alo? Alo, domnule Parkette...

Receptorul căzu din mîna lipsită de putere a lui Harold. Mașina de tuns iarba se îndreptă spre el, trecînd peste mocheta indiană a Carlei și scupînd fire textile groase, maronii.

Harold privi înmămurit la mașină, cu acea fascinație a iepurelui în fața gârlului... pînă cînd mașina ajunse la măsuta de servit cafea. O dădu la o parte, prinzînd totodată și un picior pe care-l transformă în așchii și rumeguș.

Harold se căfără peste spătarul fotoliului său și începu să se retragă spre bucătărie, în timp ce se apăra cu fotoliul.

— Asta nu rezolvă nimic, amice, spuse omul-care-tunde-iarba prietenos, „în afară de asta, ar putea să facă murdărie. Dacă mi-ai arăta acum unde ții cel mai ascuțit cuțit de măcelar, am putea să sacrificăm victima fără nici un pic de durere... cred că putem folosi bazinetul în care se sculdă păsărele... și după aceea...”

Harold împinse scaunul către mașina de tuns iarba — care se ținuse în tot acest răstimp deoparte, în timp ce omul-care-tunde-iarba atrăsese atenția asupra lui — și evadă prin coridor. Mașina de tuns iarba înconjură urînd scaunul, expulzînd gaze de escapament. Cînd Harold deschise ușa verandeii și sări treptele, o auzi — dar o și mirosi, o simți — exact la călcîiele sale.

Mașina de tuns iarba zăngăni pe treapta de sus, luîndu-și avînt precum schiorii. Harold sprintă peste iarba proaspăt costă, însă totuși prea multe beri și prea multe somnuri de după-amiază atîrnau greu. Putea să simtă cum se apropie de el, cum îi respiră în ceală și atunci se întoarse și se împiedică în propriile picioare.

Ultimul lucru pe care-l văzu Harold Parkette, fu botul tînjit al mașinii, care dădu înapoi, arătîndu-și cuțitele strălucitoare, pătate de verdeață, și peste aceasta fața grăsună a omului-care-tunde-iarba, care-și scutura capul bine dispus.

— „Ceva atît de infernal n-am mai văzut niciodată”, spuse locotenentul Goodwin, cînd se făcură ultimele

fotografii. Făcu semn celor doi bărbați în halate albe care începură să care un coș peste gazon.

— „Povestea ceva despre un tip gol-pușcă care a fost acum mai puțin de două ore pe gazonul său”.

— „Vorbești serios?” se miră polițistul Cooley.

— „Da, sigur. Unul dintre vecini a sunat și el. Carstonmayer este numele tipului. E de părere că a fost chair Parkette. Poate că el era, Cooley. Poate”.

— „Domnule?”

— „Cred că a înnebunit de la căldură”, spuse Goodwin cu seriozitate și-și lovi fruntea cu degetul. „Schizofrenie blestemată”

— „Da, domnule”, spuse Cooley plin de respect.

— „Unde este restul din el?” întrebă unul din oamenii în alb.

— „În scaldătoarea pentru păsări”, spuse Goodwin. Se uită fix spre cer.

— „Ați spus scaldătoarea pentru păsări?” întrebă omul în alb.

— „Da, așa am zis”, replică Lt. Goodwin. Polițistul Cooley privi spre scaldătoare și deveni deodată alb ca varul.

— „Trebuia să fi fost un maniac sexual”, spuse Lt. Goodwin.

— „Amprente?” întrebă Cooley răgușit.

— „Puteai să întrebi la fel de bine de urme de pași”, zise Goodwin, arătînd spre gazonul proaspăt tuns.

Din gîtul polițistului Cooley se auzi un hîrîit ciudat. Lt. Goodwin își vîrî mîinile în buzunare și se legănă pe călcîie.

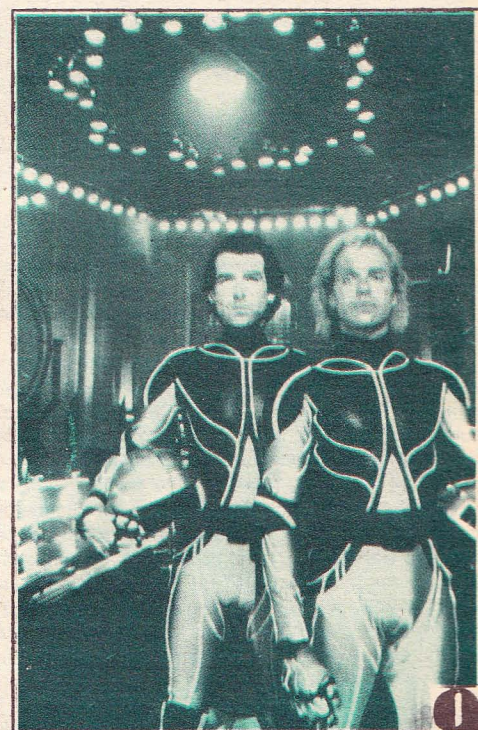
— „Lumea”, spuse el cu seriozitate, este plină de nebuni. Să nu uiți asta niciodată, Cooley. Schizofrenici. Băieții de la Laboratorul criminalistic spun că cineva l-a gonit pe Parkette, prin propria-i sufragerie, cu o mașină de tuns iarba. Poți să-ți imaginezi așa ceva?”

— „Nu, domnule”, spuse Cooley.

Goodwin își trecu privirea peste gazonul tuns cu grijă, al lui Harold Parkette. Exact ca-n bancul cu tipul care, vîzînd un suedez brunet, a spus că ală-i sigur un norvegian cu altă culoare a părului”.

Goodwin se plimbă în jurul casei. Cooley îl urma. În urma lor plutea plăcutul miros de fin proaspăt cosit.

traducere și adaptare de
Paul TATOMIR

Un mecanism delicat al durerii

Drapați în negru. Falduri. Aer grav. Cîte-o privire furișă, grăbită. Iscoditoare. Așteptînd cu sufletul la gură. Poate un gest de bunăvoință din partea notarului. Un semn că da, e bine. Semnul nu vine. Notarul cască gura la tablourile de pe pereți, să-și facă o idee. Sigur că sînt originale, ce crede?! E pleșuv notarul și merge foarte des la toaletă. Se scuza cu un zîmbet timp. Își cercetează din cînd în cînd ceasul cu lanț de argint. Nerăbdător. Stingherit. Îl vinează o grămadă de rude dar el nimic, e mormint.

Mătușile, unchi, frații, surorii, fiii, fiicele, nepoții, nepoatele, tot zgîndăresc amintirea bunicului. Un om cu un suflet mare, mare de tot, nu-i așa?

— Ehei, cînd îmi aduc aminte ce nebunii mai făceam!

Nimeni nu-și aduce aminte de așa ceva dar zîmbesc cu toții, plini de îngăduință. O fi dom'le, parcă mai poți să contrazici pe careva?!

— Vă mai aduceți aminte ce ne mai cînta la trompetă?!

Sînt cu toții de acord. Cînta nemaipomenit. Așa au aflat ei de Buber Miley

și Cootie Williams, trompetiști de peste ocean.

— Am avut niște discuri cu ei! minte o mătușă, oftînd și dînd ochii peste cap. Da, da, o nebunie!

Și se învîrt cu toții prin fața vitrinei în care zace trompeta bunicului. O evaluează din ochi. În afara casei, este cel mai de preț obiect, din întreg catalogul moștenirii. Mătușă cu discurile mai povestește cîteva întîmplări cu Dizzy Gillespie și-și aprinde o țigară. Pufăie ca o locomotivă cu cărbuni, observă o altă mătușă, ascuțită, lungană, cu ghetă de polo în picioare. O sportivă, ce mai! Se cațără prin copaci, să aibă o vedere de ansamblu. Aleargă în pod să simtă răcoarea copilăriei. O leagănă amintirile. Bicicleta cu claxon de Mercedes tip 1901, ehei, ce vremuri! Bereta de Marine! Marine! Intocmai!

— N-a spus nimănui nimic, se plînge un unchi. Să fi aflat măcar pe cine preferă. Mi-e teamă că testamentul ne va aduce surprize neplăcute. Dacă aș primi terenul din jurul casei aș construi, de pildă, un parc de distracții!

— Prostii, dragă! E un loc atît de minunat,

atît de liniștit! Drapați în negru. Cămăși albe. Batiste albe la butonieră. Răsufări întretăiate. Cîte-un telefon pe furiș, așteaptă dragă, o să-ți comunic, nu te impacienta.

Și căutări asidue.

— Se spune c-ar fi ceva aur ascuns într-unul din pereți! Ați auzit ceva despre asta?

— Chiar dac'ar fi, ne-ar trebui un buldozer!

— Nicidecum! Am eu o metodă specială! Și așa, confidențial vă zic, mi-am adus pentru orice eventualitate, un tîmăcop. Îl am în portbagaj. Am putea încerca la sfîrșit. Numai să plece lumea.

Se servesc cafele și ceaiuri fierbinți cu lămîie. Și cornulețe. Notarul tace milc. Se oprește în fața cîte unui tablou. Se dă doi pași în spate. Murmură ceva. Nimeni nu înțelege ce anume. Pare mulțumit. Atinge cu degetul, ușor înfiorat, rama fiecărui tablou. nici nu ia în seamă trompeta. Asta ar putea însemna ceva, nu?

— Știți că bunicul avea un hobby?

— Nu mai spune, care?

— Cu trompeta asta, nu știți?

— Acum aud pentru prima oară!

— Nu se poate!

Motto:

„Vezi, dragul meu Trotta, îi spune împăratul, situația este într-adevăr neplăcută. Dar nici unul din noi doi n-a ieșit prost din afacerea asta. Să lăsăm povestea așa.”

Gerhard Prause

Rp. Prin simplă rostire ori scriere (cine știe, poate chiar și fără de ele atunci cînd gîndul e vorbă... — șoptește magicianul, care pretinde la reprezentații că a aflat prin farmec ceea ce știe — spre uimirea naivilor, iar nu prin scamatorie, de la cei cu care a împinzit galeria și cu care, după spectacol îi trage cîte-o foaie să-i scuture de mărunchii cîrdat în înghesuială, la intrare ori ieșire), nu, la circ nu e suficient gîndul! Fapta este totul, Cuvîntul! Fiindcă altfel, ceea ce este numai în cap reprezintă doar posibilitate, potență, valență sau cum vrei să-i spui, însă numai Cuvîntul scoate din haos și luminează — REVELĂ — oferind circuitului formațiilor, dăruind prin semeni semenilor și prin clipă Istoriei. Cuvîntul!

Rostire ori scriere, deci. Tot ceea ce ai pronunțat DEVINE printr-o poetică irripind ființarea — se toarce firul poveștii, o casă ideii în care aceasta petrece. Scenele se perindă în ordinea dată și mistificatorii: regizorii, decoratorii, actorii, montajul de sunet și lumină, cel care rupe biletele la intrare, puicuțele cu bomboane... agricole și „gumă”, trecînd „aranjate” printre rînduri, cu fustițele de-o palmă, să-și expună pulpițele apetisante — cu toții contribuie. Încenarea se înfiripă pe marginea scenariului dat: — Astă seară se joacă **Oedip-rege**. — De cine, dragă? — De Sofocle, sau: — Astă seară se joacă **Marat**. SE JOACĂ!

Se joacă asediul Troiei, căderea Constantinopolului, uciderea pruncilor, răpirea din serai sau execuția lui Carol I. **Remember!**

Și în vreme ce protagonistul urcă muntele eșafodului cu călăul în circă (viziune regizorală „modernă”), carnavalul peștriț dansează și cîntă-n hohote pe leitmotivul „improvizatei” pregătite la repetiții cu multă grijă, ca să fie cit mai „autentică”, spontană. În vreme ce protagonistul își dă ochii peste cap, learcă de sudoare, horcîind cu buretele îmbibat de o, at între dinți (conform scenariului), condamnat de juriul constituit „ad-hoc” (consernat la scena respectivă de autor) pentru delictul de înaltă trădare a Legilor Clanurilor (a încălcat consemnul, dezvăluind — fie și sieși — „adevărată față a celui ce nu poate fi cunoscut și mai rămîne în viață”). El va fi dat de minciună prin întrebarea „de ce m-ai părăsit?”. Ultimul „prognostic probabil” nu s-a împlinit, cum nu se împlinesc niciodată proorociile celor cărora li se dezvăluie scenariul și sînt atît de idiști de deștepți încît să întrezărească Autorul real în spatele scenariului, strigînd: „Eureka! Te-am prins de caftan! Eu sînt acela! Istoria mă plagiază!”, fără a pricepe că prin atare profanare sfîșie vâlul iluziei (pe de o parte, pe de altă parte) CONFUNDÎND particularul cu generalul, fiindcă, într-adevăr, „el este acela”, dar „el” în accepțiunea în care TOTI MEMBRII CLANULUI, LA UN LOC ȘI DE

Retortele de

COMUN ACORD, tot carnavalul acesta, prin reprezentantul decernat — Unul, dar multiplu: Omul care își joacă rolul, și „minunea” profeției nu se împlinește (fiindcă „decanul”, Blaga sau Kant, a păcătuit, prin TRUFIE — dînd dovadă că nu a învățat nimic din experiența înaintașilor săi din Stagiria și nu a fost în stare să abstragă esențialul: că pină și bucoavnele după care se dau seminariile sînt perisabile; colectivele redacționale se schimbă, și cele noi au gusturi și idei diferite, altceva înțeleg din scenariu, reprezintă alte agenții de presă; este o greșală de neiertat, la fel ca deconspirarea Legii, a-ți imagina un corp profesoral imuabil și a vorbi cu Istoria ca un decan etern al ei; podiumul care-ți închipui că-ți conferă o autoritate eternă este de muclea — un amănunt de butaforie asemenea eșafodului și burgului din planul secund al scenei cu mulțimea peștriță „piftată”-n fundal; cînd vorbim cu Istoria trebuie să ne manifestăm cu prudență și modestie, ca niște etemi ucenici ce ne aflăm, fiindcă Istoria ne va privi întotdeauna din vîrfurile unei columne amelor de înalte de unde chiar și celor mai prejos dintre cei ce vor veni să-și înădi diatriba, grandomania noastră festivă le va stîmi atîta milă și silă încît nimic nu-i mai ridicol decît orgoliul nostru pigmeu înaintea Timpului). Dar dezertorul dintr-a cincea „palestiniană” (trimisă într-o reprimare a ereziei) realizează șansa unică ce i s-a ivit de a modifica scenariul („sînt și eu dăruit cu har”) și, adunînd mărturii, spre contrarierea stupidă a corpului regizoral desemnat, care, luat pe nepregătite se amuză (la început) de idee ca de o demistificare carnavalescă, de aceea lăsîndu-l să-și continue bilciul („cine ar putea lua în serios asemenea farsă?”) în vreme ce fariseul cu căutătură și reată își freacă minile sub anieru șoptindu-și în barbă că nu peste cinci ani, dar nici măcar peste cinci săptămîni doar dracu o să mai poată descîlci ghemul și discerne ce-a fost cu adevărat de ce s-a adăugat ca simplă contrafacere și că abia atunci va scoate și el mărturiile cu semnătură adunate acum: probe incontestabile care vor transforma o poveste-parabolă circuliind prin folclorul carnavalesc în realitate faptică de netăgăduit.

Că toată această aiureală îl poate costa pe temerar viața, asta o cunoaște prea bine, dar își asumă riscul, fiindcă numai gesturi ca acesta te urcă pe soclu (și ce sînt soclurile altceva decît eșafoduri de butaforie). Cine are obrăznicia (curajul) să înceneze realitate, asemenea Absenței, dezvăluie chipul și nu mai poate rămîne în viață.

Jucăm diverse roluri într-o farsă burlescă, „încurajați” tacit de tarsieni care nu pîndesc decît momentul și fraierul care să-i lanseze într-o escrocherie istorică.

– Uite că da!
– Avea el un număr special. Așeza trompeta pe masă, se concentra și trompeta cînta singură!

– Un truc, desigur!
– Nu mint. Pe cuvîntul meu!

Unii beau pe furîș cîte-un coniac din barul din sufragerie. E interzis? Nu. Vorbesc în șoaptă, cîțiva. Bîrfesc. Rude sărace, rude îndepărtate. Haine ponosite, călcate de mîntuială. Pantofi scîlciți, bine dați cu cremă. Poate dă norocul peste ei, nu-i așa?

Alții deschid ușile dulapurilor ca din întîmplare. Le închid însă repede, au pe față un aer ușor vinovat. Se scuză, dau din umeri, se întîmplă.

– Nu știam că se ocupa de yoga!
– Nu era yoga!
– Nu înțeleg!
– Bunicul era preocupat de cîmpuri mag-netice!

– O țicneală de-a lui!
– Nu, nu! În șopron construia o mașinărie.
– Aha, am auzit eu ceva. O mașină zburătoare, un elicopter de două locuri, din lemn, nu?!

– Nu domnule. Nu era o mașinărie cu care să zbori!

Intervine o mătușă aproape senilizată:

– Nu l-ați văzut?
– Mă scuzați, vorbeam de mașinăria aceea care...

– Dar nu l-ați văzut?
– Pe cine mă rog?
– Pe El! Adineaori a coborît în grădină. Nu mă înșel!

Notarul își drege vocea, să trecem în sala cea mare, zice plin de aplomb. Nu aduce trompeta?! Dacă o fură careva! Hei, aduceți trompeta! Ceva mai tîrziu, nu vă grăbiți, bate la ochi! Un pahar cu apă vă rog! Se poate minerală? Cea de la robinet mă balonează! O mătușă pufnește în rîs. Doi unchi schimbă priviri piezișe, ce maimuțoi, notarul! Un copil tușește. O mătușă și scapă ochelarii pe podea. Liniște, ce naiba! Și veniți mai aproape! Oh, zice notarul, mi-am uitat ochelarii acasă. Să trimit să mi-i aducă, îmi cer scuze! Hait, maimuțoiul, face dinadins! Dar ce credeai?! Vrea și el ceva, poți să știi!

Și-n pauza nesperată se îmbulzesc cu toții să admire trompeta. E din aur. Aur curat. Nu, știu eu, e doar suflată. Altfel de ce ar ține-o sub cheie?! E din aur! Nu e.

– Ascultă, șoptește unul, nu mi-aduc aminte să fi fost bunicul îndrăgostit de jazz. E o minciună!

– Sssst! Mai jignești pe căreva!
– Ce să jignesc? Pe cine? Pe ăștia?

Uită-te la ei!

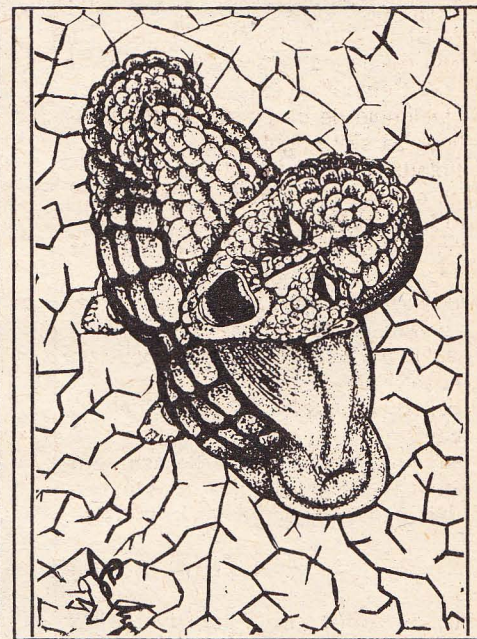
– Parcă tu ești altfel decît ei?!

– Hai dragă că exagerezi!

E foarte cald, e nemaipomenit de cald, remarcă cineva. Ia uite, vezi cum strălucește

trompeta?! Din cauza luminii solare! Lasă dragă, prostiile, soarele a apus acum trei ceasuri!

Trompeta arde mocnit. Notarul aproape-i leșinat. O mătușă plînge emoționată. Doi unchi își oferă unul altuia Rudotel. Și trompeta arde mocnit. Pînă cînd se face scrum.

Absinthos și Gesta

„Tu ești!” îți șoptesc aceștia. Dar dacă ai avea posibilitatea să-i asculți mai mult, ai vedea că asta o spun tuturor: asta-i nadă cu care ademenesc mărunții peștișori și broaștele pornite să se umfle la întrecere cu taurul – „ad majorem dei gloriam”. Rolul lor este să sugereze în șoaptă, ție, că ești, spectatorilor: „Îl vedeți? Eu l-am recunoscut încă de la început!”. Și în vreme ce tu „iei poză”, petrecăreții puși pe tragice ghidușii dau din capete ca păpagalii: „Da – da, îl recunoaștem! El e!”, convinși că participă tot la o glumă după care se vor veseli nemaipomenit.

La scena de groază din dramaticul deznodămînt, doi „specialiști” se înfruntă doct lîngă locul de supliciu artizanal înjghebat, mutînd de ici, colo, discret, un coif, un coș cu ouă, elemente minore de decor. – „Hai, domne, nu mă mai enerva! Aici era! Știu sigur!”, iar celălalt îl pune la loc încet: – „St! Tac! Aici era unde l-am pus eu! Nu deranja, că se joacă fără reluare!” (și trage cu coada ochiului împrejur dacă „actorii pe viu” au sesizat dialogul incompatibil cu scenariul răbufnit din „culisele în aer liber”).

O înscenare. Și, ca în orice transpunere există și aici o recuzită, un scenariu, regizori, operatori și... protagoniști. Cei care nu se potrivesc pe rol sînt schimbați cu discernămînt (Nu, nu e acesta!).

Marii tragedieni unși cu toate alifiile: un Kierkegaard, un Pirandello, un Dostoievski, în genialitatea lor excentrică ascund singurul tertip cu care se poate urca de mai multe ori scara socurilor pustii fără a juca rolul martirului, remediul ca să stai în prim-plan, sub reflectoare, fără să-ți frîngi totuși gîtul: nu te opri la nici o contrafacere anume! Schimbă mereu măștile, carnavalesle! (Celălalt „tertîp” prin care ajungi pe eșafod fără să-ți pierzi capul nu se poate obține prin concurs. Rolul călăului este DAT.)

Scenarist și interpret în opera „Paiatele” de Leon Cavallo: **Omul**. Realitatea este precum el o face. Altfel, nu!

Hei, domnilor regizori universali, vă rog să-mi respectați contractul! Să nu trișați! Rolul meu e bine stabilit! Nici simplu figurant, nici multașteptat! Pentru rolul titular tariful este mai ridicat!

Dar aplecați-vă cu grijă asupra textului: piesa din seara asta se termină cu happy end! După atîția ani de dus tava am devenit și eu un specialist în regie! Vă rog să ne faceți un spectacol pe cînte, că altfel, cum v-a zis-o și Jean-Baptiste Rousseau: „Pour nos argents, nous siflons les acteurs!”! La intrare, pe afiș scria că e vodevil! Vodevil am plătit, vodevil să ne dați, nu horror, că de cînd cu living-ul și happening-ul Hitchcock nu mai are cine știe ce căutare! Și apoi, fiecare

gen cu publicul său, iar noi îl preferăm pe Pierre Richard în „Marele blond”.

– Bine... concede Kriterion, în cazul în care mi-acceptați condițiile și sînteți dispuși a juca onest, voi țese vraja mai departe. Dar, Demiurgos, nu ca data trecută, cînd cu crahu! bancar! Și să nu te mai aud cu amenințări, că-ți fac un scenariu de tragedie antică! În loc de Faust optimist iese o Fedră cu cap de Medusă, de nu se mai înțelege nimic! Vreau libertate de creație, dar LIBERTATE, fără ter-tipuri ingrate, că altfel degeaba-mi afeșezi tu mie libertatea lumii „de pe scenă” dacă nu mi-o acorzi mie, creatorul ei. Și cîtă vreme nu mi-o dai, orice discuție despre curaj este o aiureală. Curajul, cînd nu este inconștiență, e trufie și fals. Curaj să ce? Să aperi? Să salvezi? Să dărimi? Ce este curajul? Curajul Jertfei? Dar dacă jertfa cere curaj și este curajul, atunci supraviețuirea ce? A fost curajos Luther, cînd a aruncat cu călimara sau Faust care a stat să se tocmască? Să te vinzi pentru o lume mai bună decît cea dată, dar a fost contractul respectat? La ce manieră?

Eu nu sînt nici Luther, nici Faust. Eu sînt eu însumi. Orb. Ca pisoi la naștere. Slab. Rătăcit.

Dă-mi puterea, Demiurgos, arată-mi calea, și abia după aceea judecă-mă, cu amendamentul că de la Protagoras citire se știe că elevii nerecunoscători sînt oglinda educației profesorilor lor.

Cărțile adunate împrejur vorbesc cu tine. „Vezi lucrurile cum vorbesc?” întreabă Macedonski. Fiecare lucru din casa asta vorbește. Larii casei. Vechii larii ai gînteii tale latine, clăditorii Cetății Eterne a Spiritului și culturii unei Pax Romana de neînfrînt. O casă uriașă ca un dom, construindu-se pe sine din sunete, cuvinte, legi. O casă pentru Logos.

„Iată la ce este bun un gol, iată la ce slujește o absență”.

Tot ceea ce se rostește aici, devine. Iar ceea ce nu s-a rostit încă, este Lipsa. În spațiul dintre pereții vorbelor se învîlbura viețuitoarea cu ochii adînci. Casa vorbelor crește triumfal, cu fiecare rostire, scoțînd din neant cu fiecare nouă firidă, cu fiecare zid adăugat, cu fiecare cameră. O ființă vie într-o armătură de material, de suav suport sonor, vizual, palpabil.

Să nu te temi că pereții de vorbe sufocă Absența, acumulîndu-se tot mai masivi! Ideea nu există decît în lanțul (cromozomial? logic?) lațului lor! Fără zidul de cuvînt, nici visul nu e! Dacă nu e Cuvînt, nimic nu e!

Cu cît casa crește, cu atît cotloanele ei se înmulțesc, din ce în ce mai numeroase, germinînd în toate direcțiile, excelsior: morula, gemulă, blastulă, embrion, plantulă, homuncul, arbore, om, societate, istorie.

O snoavă în care se reflectă Totul. O lumină orbitoare în care micile întineri-curi se întregesc.

A rosti!

Rostesc!

Iată Puterea!

Mihail GRĂMESCU

File din istoria literaturii SF anglo-saxone

File din istoria literaturii SF anglo-saxone

File din istoria literaturii SF anglo-saxone

14. Numerele magazinului *Amazing Stories* din august, septembrie și octombrie 1928 fac cunoscut un nou autor de SF, care avea să devină pentru mulți ani, cunoscutul și apreciatul Edward Elmer „Doc” Smith. „The Skylark of Space”, care a fost publicat în aceste trei numere, fusese început de autor cu cîțiva ani în urmă, în 1915. O poveste de dragoste cu o oarecare Mrs Garby, care s-a dovedit prea puțin dotată pentru literatură, a întârziat cariera viitorului autor de SF. După sursele citate de Sam Maskowitz, acest roman a fost plătit de către editori cu suma de 125 \$, derizorie chiar pentru acele vremuri.

Edward Elmer Smith, născut la 2 mai 1890 în Wisconsin, moare la 31 august 1965, după ce a fost încoronat la Convenția Amatorilor din 1963, pentru întreaga sa operă. A făcut studii de inginerie chimică, înainte de a-și găsi o slujbă la Washington. În anul 1915, o întâlnește pe sora unui prieten de la Universitate, și se logodește într-un sfert de oră. În același an începe să redacteze „The Skylark of Space”, în care sînt prezentate aventurile chimistului Richard Seaton (într-o epocă în care chimia încă nu fusese separată de fizică), inventatorul metalului X, și ale prietenului său, miliardarul Reynolds Crane, construind împreună primul vehicul interstelar. Un coleg de la laboratorul Seaton, Dr DuQuesne, deosebit de dotat dar cu o moralitate dubioasă, face tot posibilul pentru a fura această invenție. După un prim eșec, el nu ezită să o răpească pe Dorothy Vaneman, tinăra logodnică a lui Seaton. În scenariu apare o a doua tinăra, Margaret Spencer, nava furată de la Seaton și Crane, fiind lansată în spațiu, avînd la bord pe cele două tinere și „banditul” Dr DuQuesne. Începe o urmărire arănoasă, cei doi prieteni reușind să salveze partea feminină a romanului. Din nefericire, ajunseseră prea departe în spațiu și sînt obligați să asolizeze pe o planetă, unde întâlnesc o rasă de umanoizi ostili. Urmează o aventură extraordinară, la Burrough, dar mult mai bogată în implicații științifice și gadgeturi tehnologice. Primirea de către public a fost extraordinară și E.E. „Doc” Smith a cunoscut imediat o nemaipomenită popularitate.

Mulți fani cunosc astăzi celebra bandă desenată, „Buck Rogers in the Twenty-fifth Century”; dar sînt foarte puțini cei care știu că originea sa se află în nuvela „Armageddon 2419 A.D.”, de Philip Francis Nowlan, apărută în august 1928 în *Amazing Stories*. Este o excelentă povestire care, din punct de vedere al calităților narative, se află în mare avans pentru epoca sa. Povestește întâmplările lui Anthony Rogers (diminutivul „Buck” apare mai târziu), care, în anul 1927, inspiră accidental un gaz radioactiv rămînînd în stare de animație suspendată cinci sute de ani. Se trezește și primul lucru pe care îl vede este o tinăra, purtînd o centură antigravitațională și cîteva rachete propulsive, aterizînd în apropierea lui. Tema generală a poveștii este aceea a unei Americi cucerite de popoarele galbene și o rezistență dusă de „partizanii” americani. Apariția lui Buck Rogers marchează o turnură decisivă în conflict, teritoriul Statelor Unite fiind curățat de invadatori, cu excepția a 15 orașe fortificate, ramase în miinile Galbenilor. Acest sfîrșit cerea obligatoriu o continuare; aceasta a apărut în martie 1929, sub titlul „The Air Lords of Man” fiind consacrat victoriei Albilor. În acest text se găsește o previziune remarcabilă în domeniul armelor: „racheta atomică cu cap căutător”. Puțin mai târziu, John Dille Company i-a cerut lui Nowlan să scrie continuarea unei benzi desenate, dar Anthony Rogers fiind un nume prea lung, i se cere să fie transformat în Buck Rogers, devenind cunoscut în lumea întreagă.

În februarie 1929, este publicat un alt text avînd ca personaj principal ultimul om al planetei, cu deosebirea că acest cuvînt „ultimul” are un cu totul alt înțeles față de cel utilizat de Wertenbaker în nuvela sa: „The Last Man” era scrisă de un tinăr autor Wallance G. West, care n-a avut niciodată un prea mare succes în fandom, dar care a avut o lungă

carieră. Gernsback, în cuvîntul său introductiv, scria: „După Kipling, femeia este întotdeauna reductibilă masculului...” Nuvela lui West trata o temă care astăzi este la modă, revolta femeilor împotriva bărbatului atotputernic. Autorul își imaginează cum tovarășele noastre reușesc să preia activitatea de guvernare sub pretextul de a evita războaiele. În continuare, grație cercetărilor din biologie, femeile pot procrea fără ajutorul bărbatilor, relațiile sexuale devenind desuete, apoi complet interzise. În sfîrșit, suprapopularea care amenință lumea, obliga guvernul mondial feminin să decidă exterminarea bărbatilor care nu mai aveau nici un rol esențial în cadrul societății, mulțumindu-se să păstreze cîteva exemplare în muzee și grădini zoologice. În momentul în care Wallance West își începe nuvela, nu mai rămăsese, decît un singur mascul, M 1, care își petrece zilele într-un muzeu, expus într-o cușcă de sticlă. Din fericire pentru el, un fenomen recesiv i se întîmplă unei femei din epoca sa. Femei, dspre care trebuie să știm că

deveniseră asexuale, cu pieptul plat, fără nici o formă și fața fără nici o grație. Una din ele, respectînd canoanele din zilele noastre, este complet nemulțumită de modul de viață a celorlalte femei. Ea decide să-l răpească pe bărbat și grație explozibilului fabricat în timpuri străvechi, să arunce în aer orașul femeilor viitorului. Decide, simbolic, să-și uite numărul nume pentru a o chema Eva. Trebuie remarcat că ideea unei asemenea anticipații nu era absurdă deoarece în Statele Unite exista o Societate Feminină foarte activă care se numea SCUM (Society for cutting up Men).

Într-o dimineață a lunii aprilie 1929, Gernsback a fost trezit de un telefon. Un reporter îi cerea să explice cauzele falimentului editurii sale. Gernsback a fost de-a dreptul trăsît de această veste, cînd după cîteva minute i s-a confirmat într-adevăr că dăduse faliment. Totul nu fusese altceva decît manevra frauduloasă a unei companii concurente, doritoare să o înghită pe cea a lui Gernsback. Aceasta a profitat de o lege existentă în anul 1929 și care permitea să falimenteze orice firmă ce nu-și onora facturile către alte trei firme. Faptul că editura lui Gernsback era perfect solvabilă și chiar ușor aducătoare de beneficii, nu schimba cu nimic datele afacerii și autoritățile, cu toate că recunosc că acest faliment se datoră unor manevre oculte ale concurenței, aplicau legea.

Începînd din aprilie 1929, pierde efectiv controlul asupra magazinului *Amazing Stories*, fiind înlocuit din funcția de redactor șef cu Arthur H. Lynch. Aceasta teoretic, pentru că redactarea practică a revistei este făcută de fostul său asistent, Dr. T.O. Conner Sloane. Acesta era un simpatic octogenar, ce se amuza teribil cu textele publicate în *Amazing*, din care nu credea o iotă, fie că erau călătorii în spațiu sau invenții. El urmează o politică de reeditare a lui Wells și Verne, începută de predecesorul său, publicînd și cîteva scriitori noi: Dr. David H. Keller, Harl Vincent, Stanton A. Coblentz, Otis Aldebert Kline etc.

Singurul text demn de interes, apărut pînă la sfîrșitul anului 1929, a fost space-opera lui Leslie F. Stone, „Out of the Void”, publicată în numerele din august și septembrie. Naratorul, în urma unei promenade pe cîmp, este capturat de cîteva extraterestri, a căror navă asolizase pe Pămînt. Aceștia nu aveau nici un fel de intenții ostile, căutînd doar să intre în contact cu un pămîntean pentru a-i transmite un mesaj lui Pr. Rollins. Acesta, cu mai mulți ani în urmă, lansase o rachetă, invenție proprie, pilotată de asistenta sa Dana Gleason. Aceasta nu era altcineva decît fiica profesorului, iar în navă mai pătrunde ilegal și Richard Dor, îndrăgostit de frumoasa tinăra. Romanul este povestea călătoriei spațiale și a aventurilor Danei și lui Richard pe planeta Abrui de pe care sosiseră extraterestrii. O nuvelă de aventuri destul de banală, dar care este citită cu plăcere.

Traducerea: Nicolae C. ARITON
(va urma)

Timpul considerat ca o spirală de pietre prețioase

Fie zile pe ordonanță și secole pe abscisă. Fixați un cadran. Dacă doriți, cadranul trei. M-am născut în cincizeci. Acum sîntem în șaptezeci și cinci.

M-am lăsat să plec din orfelina la șaisprezece ani. Trăgîndu-mi numele cu care mă blagosloviseră (Harold Clancy Everet, eu, un biet puști; dar nu vă fie teamă, o sa-mi recunoașteți stilul peste colinele Vermontului, am hotărît:

Eu și moș Michaels – care îmi dăduse o slujbă, la cererea Documentului oficial cu care te expediază orfelinatul – munceam la ferma de vaci a lui moș Michaels; asta însemna treisprezece mii trei sute șazeci și două de Guernsey bălțate, toate adormite în coșciugele lor inoxidabile, hrănite și drogate cu lichidul roz ce se scurgea prin țevile transparente din plastic (era un lichid dulce și îți înclia pamele); impulsionate de stimulatoare electrice pe care le acționau mușchii, nici pe jumătate treze, și laptele curgînd singur în cisternele cromate. Asta era. Deci, hotărîrea (formulată pe cînd, într-o după-amiază, stăteam pe cîmp în rolul Omului cu Sapa, epuizat după trei ore de muncă fizică dură, contemplînd prin ceața oboseli mașinăria Universului): Cu tot Pămîntul, Marte și sateliții exteriori, ticsiți de oameni și alte chestii, existau și lucruri mai bune. Am decis să vad ce anume.

Așa încît, am furat cîteva cărți de credit a. moșului un elicopter de-al lui și o sticlă de trăscau aib pe care și-l făcea singur, și am șters-o. Atingîndu-l vreodată, beat fiind, să aterizați cu un elicopter furat pe acoperișul lui Pan Am? Închisoarea, dirvala și cîteva contre dure au dus la înțelepciune. Însă, nu uitați, scumpilor: acum mai puțin de zece ani, am muncit trei ore cîndite la o ferma de vaci. Și nimeni nu mi-a mai spus vreodată Harold Clancy Everet.

Harold Cullatroy Eckles (reșcovana, puțin nehotărît, doi metri înălțime) ieși din camera de bagaje la portului spațial, purtînd într-o valioară o grămadă de lucruri care nu-i aparțineau.

Lunga el, Afaceristul spunea:

– Voi, tinerii din ziua de astăzi, mă neliniștiți. Eu zic să te întorci pe Bellona. Pentru că ai nebazat cu blondina aia despre care îmi povestea; nu trebuie să treci de pe o lume pe alta. Și să-ți mai abandonezi și slujba.

Hank se opri și zîmbi fără convingere.

De fapt...

– Recunosc că voi, tinerii, aveți problemele voastre pe care noi, cei mai bătrîni, nu le înțelegem, dar trebuie să arăți responsabilitatea față de... Văzu că Hank se opri înaintea unei uși pe care scria BĂRBAȚI. Eh! Bine! Zîmbi larg: Mi-a făcut plăcerea să te cunosc, Hank. Este nemaiîmposibil să găsești pe cineva cu care să merite să discuți, în timpul belsistemelor astea de traversări. Adio.

Peste zece minute, pe aceeași ușă, ieși Harmony C. Eventide, ceva mai puțin (de doi metri înălțime (unul din tocurele false se rupsesse, așa că le-am ascuns pe amîndouă sub niște prosoape din hirtie), păr castaniu (nici frizerul meu nu mai știe culoarea adevărată), foarte energic și din epoca sa, îmbrăcat cu prostul gust care este atît de gustat, un tip cu care nu ar conversa nici un Om de Afaceri. Am luat elicopterul din port, pînă la clădirea Pan Am. (Da. Chiar așa. Beat mort.) Am coborît la Grand Central și am apucat-o pe strada patruzei și doi spre Bulevardul Opt, cu o valioară în care se aflau o grămadă de lucruri care nu-mi aparțineau.

Seara era sculptată în lumină.

Am traversat pavajul din plastic al Căii Albe – cred că lumina aia lăptoasă venită de sub picioare îi făcea pe toți să arate tare ciudat – printre mulțimea care urca în lifturi de la primul, al doilea și al treilea nivel de metrou (opstrezeze ani, ieșiți din închisoare doar de o săptămînă, șterpeleam de la oameni, dar ușuri, încît sa nu-și dea niciodată seama cînd se întimplase), și m-am strecurat printre un grup de școlărițe, care chicoteau și mestecau gumă, cu luminițe în păr, toate stînjinite, purtînd bluze din plastic transparent, ce fuseseră din nou fantezmate (am aflat că sinii reprezintă o problemă încă de prin secolul șaisprezece), așa că m-am sgiit apreciativ; ele au chicotit și mai tare. Isuse, m-am gîndit, la vîrsta lor eram la o blestemată de fermă, și m-am oprit aici cu gîndul.

Banda de știri luminoasă ce cobora pe clădirea triumghiulară a Corporației Comunicațiilor explica în engleză basică cum senatorul Regina Abolafia se pregătea să-și înceapă andeta asupra Crimei Organizate din City. Doamne, eram așa de fericit că mă dezorganizează, încît nu știu cum să vă spun.

M-am cîrnat valioara într-un bar lung și aglomerat de lîngă Bulevardul

Nouă. Nu mai fusesem prin New York de doi ani, dar, în ultima mea călătorie, pe aici obișnuia să se vînture un tip care avea un adevărat talent în a scăpa de lucrurile ce nu-mi aparțineau, repede și fără riscuri. Nu aveam idee care ar fi fost șansele să-l mai găsesc. M-am strecurat printre o grămadă de indivizi carea beau bere. Din loc în loc, babe îmbrăcate șic, cu pești. Prin gălăgie răzbăteau șuvițe de fum, îmbibat de morfină. Cei mai bătrîni doreau numai apariția tinerilor. M-am îndreptat către teighea, căutînd să atrag atenția unuia dintre omuleții în haină albă.

Tăcerea care s-a lăsat în spatele meu m-a făcut să mă întorc.

Purta un fel de rochie din voale, strînsă la gît și la încheieturi cu cleme din cupru (teribil de elegantă, la limita eleganței brațul stîng era dezgolit, cel drept acoperit cu sifon. Era încă și mai bine decît mine. Totuși, o astfel de demonstrație ostentativă a înțelegerii gustului unei alte persoane nu își găsea locul în barul respectiv. Consumatorii se prefăceau, pe cît puteau, că nu observă.

Tipa și-a arătat încheietura, oprind unghia de culoarea singelui deasupra unui fragment galben-portocaliu al brățării.

– Știi ce e acesta, domnule Eldrich? m-a întrebat; în același timp, vîlul de pe fața ei a devenit translucid: ochii de gheață, sprîncenele negre.

Trei gînduri: (Unu) E un manechin, deoarece, venind de pe Bellona, citise în „Delta” un articol despre „hainele schimbătoare”, a căror transparentă sau opacitate era controlată de bijuteriile de pe mîini. (Doi). În timpul ultimei mele călătorii, cînd eram mai tînăr și mă numeam Harry Calamine Eldrich, n-am făcut nimic prea ilegal (deși mai uiți lucrurile astea); și nu puteam totuși crede că stătusem mai mult de o lună cu numele ăla. (Treii). Piatra care mi-o indicase...

– ... Jasp? am întrebat.

Aștepta să spun mai multe; eu așteptam să-mi dea motive să spun ceea ce știam că așteaptă (pe cînd eram în închisoare, Henry James a fost autorul meu preferat. Pe cuvînt.)

– Jasp, a incuviințat ea.

– Jasp. Am redeschis ambiguitatea pe care se străduise să o destrame.

– ... Jasp... Ezita deja, bănuind că îi suspeta-se sinceritatea ca fiind falsă.

– Bine, Jasp. Mi-am dat însă seama, de pe chipul ei, că-mi surprinsese o expresie care îi dezvăluise, în sfîrșit, că știam că ea știe că știu.

– Cu cine mă confunzi, doamnă?

În luna aceea, Jasp era Cuvîntul.

„Jasp” era parola-codul-avertismentul pe care Menestrelul orașului (care cu o lună înainte cîntaseră „Opal” din dezastrele lor divine; auzisem Cuvîntul pe Marte și-l folosisem de trei ori, împreună cu alte chestii ingenioase, pentru a-mi fixa proprietatea asupra unor lucruri care nu erau chiar ale mele; și chiar și aici mă gîndeam la menestrel și la rînilor lor) îl transmiteau din gură în gură pentru fraternitatea aceea vagă și șmecherească cu care fusesem amestecat (în diferite costume) în ultimii nouă ani. Cuvîntul se schimba la fiecare treizeci de zile; și pe măsură ce orele treceau, îl afla fiecare fîrtat de pe cele șase lumi și luminoase. De obicei îl șoptea un vagabond însingurat, prăbușindu-se în brațele tale, într-un gang întunecos; și-l murmură cineva pe o alee retrasă; îți era mizgălit pe un petec de hirtie, pe care și-l îndesa în palmă un individ care dipărea grăbit în mulțime. Iar în lumea aceea, Cuvîntul era: jasp.

Cîteva interpretări posibile:

Ajutor!

sau

Am nevoie de ajutor!

sau

Te pot ajuta!

sau

Ești urmărit!

sau

Nu te urmăresc, întinde-o!

Concluzia gramaticală: dacă Cuvîntul era folosit corespunzător, nu trebuia să te gîndești de două ori la ce înseamnă într-o anumită situație. Concluzia: nu trebuia să te încrezi în cineva care-l folosea impropriu.

Am așteptat-o să termine de așteptat.

A deschis un portofel.

– Șeful Departamentului de Servicii Speciale, Maudline Hinkle,

a citit ea, fără să privească ce scrie sub insigna de argint. – Sună frumos, am comentat, Maud. Apoi m-am încruntat: Hibkle?

– Eu sint.

– Știu că n-o să crezi asta, Maud. Arăți ca o femeie care nu-și iartă greșelile. Dar numele meu e Eventide. Nu Eldrich. Harmony C. Eventide. Și, nu-i așa că-i un noroc grozav că disează se schimbă Cuvîntul? În stilul în care e folosit. Cuvîntul nu-i cine știe ce secret pentru poliție. Am întîlnit însă și copii care, la o săptămîină după schimbarea lui, habar n-aveau.

– Bine, Harmony. Atunci, vreau să-ți vorbesc.

Am înălțat o sprînceană.

A înălțat și ea una și a continuat:

– Din partea mea, poate să te cheme și Henrieta. Mai bine, ascultă.

– Despre ce putem vorbi?

– Delict, domnule...

– Eventide. Eu o să-ți spun Maud, așa că, poți la fel de bine să-mi zici Harmony. E chiar numele meu.

Maud a zîmbit. Nu mai era o femeie tînră. Bănuiam că era chiar mai în vîrstă decît Omul de Afaceri. Folosea însă machiajul mai bine decît el.

– Știu, probabil, mai multe decît tine în privința delictelor. De fapt, nu m-ar surprinde să aflu că nici na-i auzit de departamentul ăsta. Ce-ți spune „Serviciu Special”??

– Ai dreptate, n-am auzit.

– În ultimii șapte ani, dînd dovadă de un zel deosebit, ai izbutit, mai mult sau mai puțin, să eviți poliția.

– Oh, Maud, să nu exagerăm...

– Serviciile Speciale sînt rezervate persoanelor a căror capacitate în a-i deranja pe alții a crescut brusc... suficient de brusc pentru a ne face să-i privim cu mai multă atenție.

– Sper că n-am făcut ceva într-atît de îngrozitor, încît...

– Nu ne interesează ceea ce faci. Pentru asta avem un calculator. Pur și simplu verificăm derivata întîia a graficului cu numărul tău. Panta ta crește amenințător.

– Nici măcar demnitatea de-a pune un nume...

– Sîntem departamentul cel mai eficient din toată poliția. Poți să o iei ca pe laudă. Sau o informație.

– Da, da, da, am făcut eu. Bei ceva?

Omulețul cu haină a lăbă ne-a adus două pahare; a privit uluit rochia lui Maud, apoi a pîlcat.

– Mulțumesc. A înghițit jumătate din conținutul paharului într-o manieră care nu se prea potrivea cu delicatețea trăsăturilor ei... În general, cu cei mai mulți dintre delincvenți nu merită să-ți pierzi vreme. Te ocupi de escrocii cei mari; Faneswoth, „Șoimul”, Blavatskia și de gîinarii mărunți, peștii și spîrgătorii. Atît la vîrf, cit și la bază, veniturile lor sînt destul de stabile. Nu prea deranjează societatea. Poliția obișnuită se descurcă. Ei cred că fac o treabă bună. Noi nu comentăm. Da, să zicem că un șantajist mărunț începî să devină unul de clasă sau un proxenet amărît urcă în ierarhie, atunci poți avea probleme cu repercusiunile sociale. Acesta e momentul în care intervin Serviciile Speciale. Avem cîteva tehnici care funcționează remarcabil.

– Ce-ar fi să-mi povestești și mie despre ele?

– Cu plăcere, așa vor funcționa și mai bine. Una dintre ele este stocarea informației hologramate. Știi ce se întîmplă atunci cînd tai o hologramă în două?

– Imaginea tridimensională e... tăiată în două?

A clatinat din cap.

– Obții aceeași imagine, dar neclară, ușor defocalizată.

– Habar n-aveam.

– Dacă o mai tai o dată, imaginea devine și mai neclară. Însă chiar dacă ai avea un singur centimetru pătrat din holograma originală, ai fi în posesia întregii imagini – de nerecunoscut, dar completă.

Am plesăit aprobativ.

– Fiecare punct de pe emulsia unei holograme dă informații asupra întregii imagini. Prin analogie, stocarea informației hologramate înseamnă pur și simplu că fiecare particică de informație pe care o avem – să zicem, despre tine – ne oferă întregă ta carieră, situația completă, relațiile existente între tine și mediul tău. Faptele efective, infracțiuni sau delict, le lăsăm pe seama poliției obișnuite. Imediat ce aveam suficiente date despre tine, metoda noastră e mult mai eficientă pentru a te urmări sau chiar a prezice ce o să faci.

– Fascinant, am rostit eu. Unul dintre cele mai uluitoare sindroame paranoice pe care le-am întîlnit. Mă refer la obiceiul de a conversa cu pesoane necunoscute în baruri. Am cunoscut cîteva cazuri prin spitale....

– În trecutul tău, a spus ea, vîd vaci și elicoptere. În viitorul nu

prea îndepărtat sînt elicoptere și șoimi.

– Spune-mi și mie, zîna bună, cum...

Brusc, mi s-a făcut rău. Nimeni n-ar fi trebuit să știe de chestia cu moș Michaels, în afară de el și de mine. Nici chiar polițiștii care mă scoaseră leșinat, din aparatul ce se repezise în căldirea lui Pan Am. Cînd îi văzusem așteptînd, înghițisem cărțile de credit, iar seriile fuseseră șterse de peste tot, de către o mină mai competentă decît a mea; așa mi se lăduase bunul domn Michaels în beția trasă în cea dintîi noapte la fermă: șterpelișe elicopterul din New Hampshire.

– De ce-mi spui toate astea? am reușit eu să continui.

A suris, dar zîmbetul a dispărut înapoia vîlului care s-a opacizat.

– Informația are sens numai cînd este cunoscută, a rostit un gals venind din locul unde trebuia să i se afle gura.

– Uite ce-i, eu...

– În curînd, s-ar putea să cîștigi niște bani. Dacă am apreciat corect, un elicopter plin cu cei mai aleși cetățeni ai orașului va fi gata să te înhațe. Asta e o particică de informație.

A pășit înapoi.

– Hei, Maud!

– Poți face ce vrei cu ea.

Barul era destul de aglomerat, așa încît să te miști repede însemna să-ți faci mulți dușmani. N-am știut: am pierdut-o și mi-am făcut dușmani. Erau niște tipi dubioși: cu părul sînos, atîrnînd în șuvițe; trei dintre ei aveau dragoni tatuați

pe umăr, un altul avea un petec pe ochi, altul cu unghiile negre îmi sîrise la obraz (în caz că n-ai înțeles legătura, de două minute se iscase o cafeaală fiecare pentru el) iar niște femei tipau. Am lovit și am încasat, apoi zbirarele s-au schimbat. O femeie a strigat:

– Jasp!

Era așa cum trebuia, iar asta însemna că polițiștii (pe care îi evitasem timp de șapte ani) veneau. Mulțimea a năvălit în stradă. Am nimerit între doi ciudați care își făceau tot felul de lucruri unul celuilalt, fără însă a vărsa mai mult sînge decît se face la un bărbierit. Bătaia se împărțise pe grupulețe. Am părăsit un grup și am intrat în altul, care era de fapt un cerc de oameni în jurul unuia care se părea că o încurcase de-a binelea.

Cițiva îi împingeau pe oameni înapoi.

Cineva îl întoarse cu fața în sus.

Încovrigat, într-o băltoacă de sînge, se afla individul pe care nu-l mai văzusem de doi ani și care era atît de abil în a scăpa de obiecte ce nu-i aparțineau.

Încercînd să nu lovesc pe nimeni cu valiza, m-am strecurat de la un grup la altul. Cînd l-am zărit pe primul polițist, m-am strădui să par un spectator întîmplător al încăierării.

Am reușit.

Am dat colțul pe Bulevardul Nouă și am coborît trei trepte...

– Hei, așteaptă! Așteaptă-mă!

Am recunoscut vocea (am recunoscut-o deși trecuseră doi ani) însă nu m-am oprit.

– Așteaptă! Sînt eu, Șoimu'!

M-am oprit.

Nu ați mai auzit numele lui în această povestire; Maud a pomenit de un tip „Șoimu'”, care este un grangure multimilionar, desfășurîndu-și operațiunile pe o parte din Marte unde n-am fost nicioată (deși este vîrit pînă la coate în ilegalități prin tot sistemul solar).

Am suit înapoi treptele.

Rîsetul unui băiat:

– Oho! Arăți de parcă ai făcut ceva ce nu trebuia.

– Șoimu'? am întrebat eu umbra.

Era încă la vîrstă cînd doi ani de absență înseamnă vreo doi-trei centimetri în plus.

– Tot pe aici te învîrți? am urmat eu.

– Uneori.

Era un puști uluitor.

– Uite ce-i, Șoimule, trebuie s-o șterg de aici. Am privit îndărăt.

– M-am prins. Pot să vin și eu?

Ciudat.

– Da. Întrebarea lui mă făcea să mă simt ciudat. Haide!

În josul străzii, la lumina unei lămpi, l-am văzut părul alb. Arăta ca un vagabond: o jachetă neagră de blugi, foarte murdară, fără cămașă, o pereche de blugi zdrențuiți. Era desculț; deși în New York, pe o stradă cufundată în penumbră, unicul mod de a recunoaște pe cineva desculț este să o știi dinainte. Cînd am ajuns la colț, mi-a zîmbit și s-a strîns jacheta peste piept. Avea ochii foarte verzi. La-ți recunoscut? Dacă, datorită unei dereglări a sistemului de informații de pe planete și sateliți, n-ai aflat încă, ei bine, alături de mine, pe cheiul Hudsonului, mergea Șoimu', Menestrelul.

- Când te-ai întors?
- Acum citeva ore.
- Ce-ai adus?
- Chiar vrei să știi?
- Și-a infundat minile în buzunare și a încuviințat din cap.
- Sigur că da.

Am auzit unul din sunetele specifice adulților exasperați de către copii.

Bine. Umblasem de-a lungul cheiului între două intersecții fără să fi aparut cineva. Stai jos.

A încălecat balustrada, cu un picior atârând deasupra fluviului negru, strălucitor. M-am așezat în fața lui și mi-am plimbat degetul în jurul marginii valizei.

Șoimul și-a relaxat umerii și s-a aplecat.

- Hei... Arunca întrebări verzi pe sub sprâncene. Por să le ating?
- Dar drumul.

Le-a răscolit cu niște degete cu unghiile roase. A ridicat două, le-a pus la loc și a luat alte trei.

- Hei, a șoptit el. Cât valorează?

- Cam de zece ori mai mult decât sper să obțin... Trebuie să scap repede de ele.

A privit înjos, bălângăind din picior.

- Poți să le arunci în apă.

- Nu face pe subtilul. Îl căutam pe un tip care-și făcea vâcagul prin barul ăla. Era destul de priceput...

Pe Hudson, în amonte, deasupra valurilor plutea o navă portelicopter. Pe punte se aflau vreo douăsprezece aparate, fără indiciile transportate spre cimpul de patrulare de lângă Verrazano. Dar pe moment mă uitam de la băiat la navă, și amintirea lui Maud mă înnebunea. Șoimu' a scos un mormăit întrebător și atunci am reluat.

- Din păcate, la-u tăiat în căteala

Șoimu' și-a băgat degetele mari în buzunare, schimbându-și poziția.

- Așa că, am încurcat-o. Nu cred că le-ar fi luat pe toate, dar cel puțin mi-ar fi indicat niște persoane.

- Diseară merg la o petrecere... se opri să-și curețe o unghie... unde ai putea să le vinzi. Alexis Spinnel dă o petrecere pentru Regina Abolafia la Tower Top.

- Tower Top? Trecuse ceva vreme de când hoinărisem cu Șoimu'.

Hell's Kitchen la ora zece: Tower Top la miezul nopții...

Merg, numai pentru că vine și Edna Sillem.

Edna Sillem era menestrelul cel mai bătrîn din Nwe York.

Numele senatorului Abolafia fusese panglicat în lumini în aceeași seară. Iar undeva, din revistele nenumărate citite pe drumul dinspre Marte, îmi aminteam de numele lui Alexis Spinnel; ceva în legătură cu o grămadă indecentă de bani.

Mi-ar plăce s-o revăd pe Edne, am rostit nonșalant.

Deși ea nu mă mai ține minte. Cei din teapa socială în care se învîrtea Șoimu' aveau un gen de joc pe care-l descoperisem la puțin timp după ce-l cunoscusem pe băiat. Cîștiga cel care putea strînge cei mai mulți Menestrelți sub același acoperiș. În New York existau cinci Menestrelți (ocupa locul al doilea, în egalitate cu Lux de pe Iapetus). Pe locul întîi era Tokio, cu șapte Menestrelți.

- E o petrecere cu doi Menestrelți? I-am întrebat.

- Mai degrabă patru... dacă merg și eu.

Patru menestrelți aduna balul pentru inaugurarea mandatului de primar.

Am mîlțat sprinceană cuvenită.

- Trebuie să aflui Cuvîntul de la Edna. Se schimbă diseară. - Bine, am rostit. Nu știu ce ai de gînd, dar merg.

Mi-am închis valiza.

Ne-am întors înapoi spre Times Square. Cînd am ajuns pe Bulevardul Opt, la pavajul din plastilex, Șoimu' s-a oprit.

- Stai un pic, mi-a spus și și-a încheiat pînă la gît nasturii jachetei. Gata.

Plimbarea pe străzile New Yorkului în tovărășia unui Menestrel (cu doi ani în urmă, îmi petrecusem ceva timp întrebîndu-mă dacă era un lucru inteligent pentru un tip cu profesia mea) era probabil cea mai bună camuflare posibilă. Ia amîntiți va cînd va-ți zărit pentru ultima dată starul favorit de la Tri-D, dînd colțul pe strada cincizeci și șapte. Și fiți cinstiți, l-ați mai recunoscut pe individul în

haină de teewd care îl însoțea?

Jumătate din persoanele pe lingă care am trecut prin Times Square îl recunoșteau. Cu tristețea lui, hainele funerare, picioarele desculțe, negre de murdărie, și părul de culoarea cenușii era în mod vădit cel mai spectaculos dintre Menestrelți. Zîmbete; ochi micșorați; foarte puțini îl arătau sau se opreau.

- Și cam cine ar fi pe acolo, ca să mi le cumpere?

- Păi, Alexis se laudă că iubește aventura. S-ar putea să-l excite. În plus, îți poate oferi mai mult decît unul de pe stradă.

- Îi spui că sînt periculoase?

- Probabil că o să-i dea fiori de încîntare.

- Dacă zici tu...

Am coborît la al treilea nivel. Bărbatul de la ghișeu a întins mîna să i a moneda lui Șoimu', apoi la privit. A mormăit trei patru cuvinte neinteligibile, pentru că în același timp încercase să și zîmbească, și ne-a făcut semn să trecem.

- Oh, făcu Șoimu', mulțumesc.

Exclamase cu o surpriza ingenuă, de parcă i s-ar fi întîmplat pentru prima dată un lucru minunat. (Cu doi ani în urmă, mi se destăinuiseră cu amărăciune: „Imediat ce o să arăt că mă așteptam la așa ceva, n-o să se mai întîmple”. Eram încă impresionat de modul în care își purta notorietatea. Cînd o întîlnisem pe Edna Sillem, îi povestisem întîmplarea și-mi răspunsese cu aceeași ingenuitate: „Dar de asta am fost aleși”.)

Ne-am așezat pe o bnachetă lungă în vagounul strălucitor; Șoimu' stătea picior peste picior. Ceva mai încolo, un grup de eleve în bluze transparente chicoteau, arătau și încercau să nu fie observate. Șoimu' nu le arunca nici o privire, iar eu mă străduiam să nu fiu surprins uitîndu-mă.

Dincolo de fereastă galopau umbre.

Sub podeaua cenuș bîzîia fel de fel de chestii.

O clătinătură.

O frînă; ieșeam la suprafață.

Afară, orașul își punea o mie de piaete, aruncîndu-le apoi în spatele copacilor de la Fort Tryon. Brusc, ferestrele din fața noastră s-au luminat. Înapoia lor apăreau personaele stației. Am ieșit sub o bură de ploaie. O inscripție luminoasă: STAȚIA DOUĂSPREZECE.

- Dacă știm că vin cu cineva, i-aș fi spus lui Alex să trimită o mașină. Nu eram foarte hotărît să vin.

- Atunci, crezi că-i în regulă dacă apar și eu?

- N-ai mai fost aici odată cu mine?

- Mai fusesem o dată

înainte, i-am răspuns. Totuși, crezi...

M-a privit nimicitor. Bun; Spinnel avea să fie încîntat de apariția Șoimului, chiar dacă își aducea cu el o casetă întreagă de golani - Menestrelții erau faimoși pentru asemenea chestii. Un hoț, mai mult sau mai puțin prezentabil, nu însemna mare lucru. În față se vedea orașul. În stînga, înapoia porții, se întindeau grădinile cîte primul dintre tunuri. Al doisprezecelea, imens, cu apartamente luxoase, amenința norii.

- Șoimu' menestrelul, a rostit Șoimu' în interfonul porții.

Cîng și tic-tic-tic și cîng. Am urcat pe alee spre ușile de sticlă.

Tocmai ieșea un grup de femei și bărbați, îmbrăcați în haine de seară. Ne-au observat cînd mai aveam trei trepte pînă la ei. I-am putut vedea cum se încruntau la vagabonzii care izbutiseră să intre în grădină (pentru o clipă, am crezut că una dintre femei era Maud, deoarece purta rochie din material „schimbător” dar cînd s-a întors, sub vâl, fața îi era la fel de neagră ca și cafeaua prăjită); unul din bărbați l-a recunoscut însă pe Șoimu' și a spus ceva celorlalți. Cînd am trecut pe lingă ei, zîmbeau. Șoimu' nu le-a acordat mai multă atenție decît puștoaiecelor di metoru. Dar, după ce ne-au depășit, mi-a spus:

- Unul din tipi se uită la tine.

- Mda. Am văzut.

- Bănuiesti de ce?

- Încearca să-și dea seama dacă ne-am mai întîlnit.

- Și?

Am încuviințat din cap.

- Exact unde ne-am întîlnit noi, dar demult, cînd abia ieșisem din închisoare. Ți-am spus că am mai fost pe aici și cu altă ocazie.

- Oh!

Traducerea Mihai Dan PAVELESCU

(va urma)

● **Temps tot** este un fanzin bilunar (6 numere pe an, abonamentul anual este de 17 \$ canadieni sau trimiși în Europa: 95 franci francezi, cu vaporul; 115 ff, par avion). Cercul sau mandatul poștal extern se achită direct la domnul Christian Martin, adresa: 591 Bd. St-Francois, Bromptonville, Qc Job 1HD Canada. Fanzinul este „înfrățit” cu Magie Rouge din Belgia și Planete à Vendre din Franța, alcătuind împreună Transspaces – Le Jumelage Galactique Interviews.

● Franța, ca și alte țări din occident, nu are nici o revistă profesionistă de science-fiction. Un grup de scriitori și fani francezi: S. Nicot, J.D. Breque, F. Rouiller și alții, au luat inițiativa de-a înființa una. Intenția este ca aceasta să fie un trimestrial cu un cuprins alcătuit din 2/3 literatură SF franceză și anglo-saxonă, și 1/3 articole, recenzii, totul în 100 pagini. Distribuția, în principiu, prin abonament. Lansarea este prevăzută pentru sfârșitul verii, 1994, cu ocazia Convenției SF-ului francez de la Orleans.

● În Canada Solaris 104, revistă de limbă franceză

dedicată fantasticului și science-fictionului. Splendida copertă semnată de Francois Escalmée și cele 80 de pagini format A4 (dar și prețul de 6 \$ canadieni) face din Solaris cea mai „arătoasă” publicație de profil din toată lumea francofonă. Calitatea conținutului nu se ridică la nivelul prezentării artistice, textele literare fiind tributare „verbiajului” specific multor scriitori de limbă franceză, adică „beției de cuvinte”, cum se zice pe la

temps qui passe, în care este vorba despre o grădină unde viața trece într-o singură zi.

● Spre deosebire de țările francofone din Europa, în zona Quebecului canadian este o adevărată „ploaie” de concursuri de literatură SF & F, cu premii consistente cuprinse între 1000 și 3000 de \$ canadieni. Organizatorii sînt însă foarte stricți: se acceptă doar autori rezidenți în Canada.

● Am primit numerele 30 și

Yuri Sachenko i-a mai declarat, printre altele, domnișoarei Wilkinson că fandomul rus nu se află într-o situație prea „roz”, în care Bridget remarca absența țințarilor de pe insulă și aglomerația prea mare de fani, peste trei sute. Făcînd aluzie la spațiul vital necesar unei comunități, ideea este că insula dunăreană este prea mică pentru 300 de fani, cifra ideală fiind de 150, cum a fost în 1992.

● Un alt articol din numărul 31 al Fans Across the world este dedicat French national Con, care a avut loc la Orleans, avînd ca temă generală poziția femeii în fandomul francez. Ce am reținut a fost expresia cu care participanții și-au luat la revedere la închiderea manifestării: „See you in Timișoara”

Nicolae C. ARITON

FANDOMNEWS

noi, unde „povestea” este pe planul doi sau nu e deloc. Am desprins totuși din conținutul revistei un articol despre Festivalul internațional de filme fantastic de la Montreal, un scurt omagiu lui Fritz Leiber și cîteva interviuri interesante.

● Vă spuneam într-unul din numerele trecute că fanzinul francez Miniatura și-a schimbat patronul, Francis Valery, cel care a fondat fanzinul, l-a cedat lui Chris Bernard, care a și editat 14. În cuprins și Mihail Grănescu cu Le jardin du

31 ale infinzului Fans Across the World, editat de Bridget Wilkinson și avîndul ca președinte de onoare pe John Brunner. Cele două „newsletter” sînt numerele corespunzătoare lunilor august și septembrie. Am reținut din cuprinsul lor cele cîteva cuvinte despre Komarinaya Plesh, nimeni alta decît rivala Atlantykron-ului, respectiv „the Russian/Ukrainian fan camp”. Dacă „workshop”-ul organizat pe insula dunăreană a fost prea aglomerat, înțînirea de pe malul Mării Negre a fost o înțînire între „vechi prieteni”.

The Lawn-mower Man (Omul care tunde iarba)

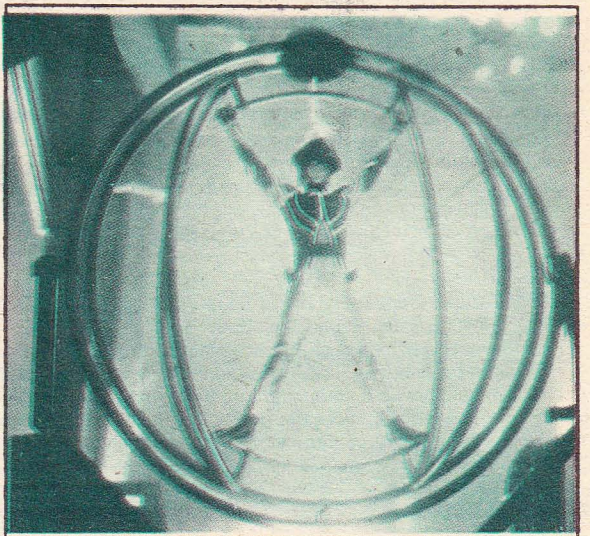
SUA 1992; regia: Bret Leonard; scenariul: Brett Leonard & Gimel Everett după o povestire de Stephen King; cu: Jeff Fahey, Pierre Brosman, Jenny Wright, Mark Bringlesore.

„Acum pot fi martor la imposibil”, spune la un moment dat Job, retardatul devenit un cyberDumnezeu aprig și răzbunător, capabil de orice pentru a evita osbesele sale cu pretenții alturiste. „Vă voi ajuta pe toți să vă curățați de aceste boli, să umpleți golurile care împiedică înțelegerea unui alt univers, trecerea dincolo de realitatea mică pe care-o cunoașteți. Iar strigătul meu de naștere după această experiență, va fi strigătul de naștere al noii lumi”, adaugă mai tîrziu. Și într-adevăr imposibilul ia naștere pe ecran, în fața noastră. Bret Leonard, scenaristul și regizorul filmului, ne aplică o terapie de șoc, șocul viitorului de fapt, al viitorului care năvălește peste noi. Metode de stimulare a capacităților creierului, natura sfidată peste orice limită, cyberspațiul, inițial complementarea a realității fizice, apoi suprapunîndu-se peste ea și impunîndu-i legile proprii grație aceluiași Job, toate acestea cutremură entuziasmează sau trezește temeri, funcție de structura și optica fiecăruia, însă în niciun caz nu pot lăsa indiferent spectatorul. Și nu-i de mirare, căci regizorul recrează cu talent lumea terifiantă imaginată de Stephen King, cel care „a relevat coșmarul civilizației noastre idealiste” ca nimeni altul. O lume terifiantă și posibilă, dacă nu chiar probabilă. Personajele sînt interesante și bine conturate tipologic, nealunecînd însă în facila de tip alb-negru, bun-rău, narațiunea tensionată, detaliile realiste prinse cu acuratețe. Nu lipsesc bineînțeles elementele horror, dar nici un strop de umor și chiar puțin sex, atît

live cit și virtual. Iar ca să existe și o concluzie, „The Lawn-mower Man” mi se pare cel mai bun film turnat după un text purtînd semnătura Stephen King, chiar în compania unor ecranizări precum „Carrie”, „Shining” și „It”.

Dănuț IVĂNESCU

Citiți în pagina 8 povestirea după care a fost făcut filmul

ULTIMA ORĂ